

LICHAMELIJKE OPVOEDING

KONINKLIJKE VERENIGING VAN LERAREN LICHAMELIJKE OPVOEDING

Topic: Thomas Thema

Jaargang 93

Vernieuwde inventarislijst VO

april 2005

Weerstandskas

Watersportclinics

5

KVLO
webkring

www.kvlo.nl

Veilig sporten voor minder geld

Hoeveel geld bent u over 5 jaar kwijt aan onderhoud en vervanging van sportinventaris? Welk effect heeft avondgebruik op de afschrijftermijn? Wanneer is renoveren goedkoper dan vervanging?

De meerjarenbegroting van Nijha geeft u inzicht in al deze facetten. In 1 overzicht krijgt u een beeld van de kosten voor vervanging en onderhoud voor de komende 10 jaar. U heeft hiermee een instrument om jaren vooruit te budgetteren.

In minder tijd meer overzicht.
Dat levert geld op!

Meer weten?
Bel of mail Nijha.
Tel. (0573) 28 85 94.
E-mail: info@nijha.nl

of kijk op www.nijha.nl

Nijha b.v., Hanzeweg 2, Postbus 3, 7240 AA, Lochem, Tel. (0573) 28 85 55, Fax (0573) 25 45 54, email: info@nijha.nl, www.nijha.nl

Het hoofdbestuur van de KVLO zoekt per 1 augustus 2005 een

PRAKTIJKREDACTEUR m/v (0,2 fte)

onder andere verantwoordelijk voor de inhoud van het praktijkgedeelte van het vakblad de *Lichamelijke Opvoeding*.

De werkzaamheden bestaan uit:

- het schrijven van praktijkartikelen voor het vakblad
- het aansturen van collega's die (willen) schrijven
- het redigeren van aangeleverde praktijkartikelen
- het bijhouden van de site van de KVLO voor wat betreft de praktijk in overleg met de webmaster
- het inhoudelijk screenen van de praktijk op de site van Kennisnet (gymleraren.nl) in overleg met de webmaster van de site
- overleg met de hoofdredacteur
- het leggen van nieuwe contacten.

De vereisten zijn:

- een afgeronde ALO-opleiding
- werkzaam in het onderwijs
- goede contactuele eigenschappen
- ervaring met het schrijven van praktijkartikelen op hbo-niveau
- een aanwezig netwerk van collega auteurs
- praktische kennis van de Nederlandse taal
- accuratesse
- kennis en kunde in de omgang met tekstverwerkingsprogramma Word.

Reacties met CV gaarne binnen
14 dagen richten aan:
de secretaris van de KVLO,
mw. drs. B. Zandstra

Het postadres is
Postbus 398
3700 AJ Zeist

Voor nadere informatie kunt u
telefonisch contact opnemen 030
692 0847 (mw. drs B. Zandstra
of dhr. H. Dijkhoff)

INHOUD

TOPIC: THOMAS THEMA

Rond de jaarwisseling vindt al jaren de Thomas oriëntatiedag plaats. Thema dit jaar was: zicht naar bewegen in de toekomst; trends in vakontwikkeling. Een keur aan onderwerpen passeerde de revue. Enkele daarvan worden hier beschreven onder het kopje Thomas Thema.

6

VERNIUWING VAN DE OPLEIDING

Henk van der Loo

10

WAT GAAN WE DOEN MEESTER?

Henk Breukelman

14

CERTIFICERING VAN 'SPORTACTIEVE' SCHOLEN

Aernout Doprmans

25

PIRAMIDES BOUWEN

Reginald Leper

21

PRAKTIJK

22

HOGER DAN HOOG 1

Bas Baremans

25

PIRAMIDES BOUWEN 1

Reginald Leper

18

VERNIUWDE INVENTARISLIJST

De naam Kolthof lijst doet met name bij docenten die met verbouwing of nieuwbouw te maken hebben gehad een bel rinkelen. Het is de lijst waarop een adviesrichting voor zalen voor bewegingsonderwijs was aangegeven. Deze uit de jaren '80 van de vorige eeuw stammende lijst was echter aan vernieuwing toe.

Maarten Massink en Alien Zonnenberg

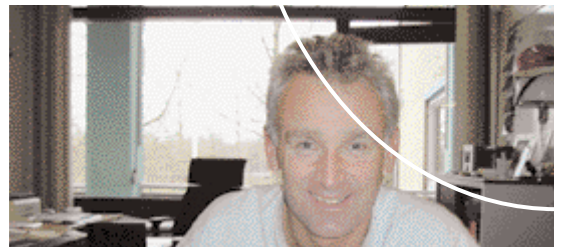

30

ALO AMSTERDAM VERHUIST NAAR NIEUWE LOCATIE

Het gebeurt je normaliter maar eens in je carrière dat je verhuist naar een nieuwe locatie. Dat is dan ook een hele belevenis. Vooral als je zelf een hoop invloed hebt gehad op de realisering. Drie opleidingen nemen hun intrek in een modern gebouw.

Hans Dijkhoff

RUBRIEKEN Eerste pagina 5 Afdelingen 29 Collega's overzee 38 Ter discussie 42 Aan de bak in het vak 44

Laatste pagina 46

EN VERDER Papendall 2004 en 2005 / Lex Kruis 17 Weerstandskas 29 'Vooruitgang door stil te staan' 33

Waarom Nederland Panathlon nodig heeft / Vic De Donder 34 Brede opzet watersportclinics 2005 / Aernout Dorpmans 36

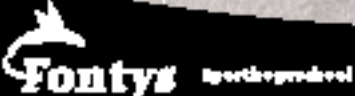
Wil je scoren met een opleiding in de sport?

Cursus / Opleiding 2005 - 2006

<p>Motorische Remedial Teaching Locatie: Tilburg Opleidingsdata: start september 2005 Jaar 1: 21 maandagen van 16.00-21.30 uur en 5 zaterdagdagen van 9.30-15.00 uur; Jaar 2: 12 maandagavonden en 3 zaterdagdagen. 2e half jaar is de afstudeerfase. Kosten: € 950,- voor studiejaar 2005/2006, readers en boeken in totaal ong. € 160,-</p>	<p>Zelfverdediging Locatie: Tilburg Cursusdata: 17, 24 en 31 januari, 7, 14 februari, 14 en 21 maart 2006 Tijd: 16.00 - 21.00 uur Kosten: € 395,- (inclusief boeken en certificaat)</p>
<p>Sportjournalistiek Locatie: Amsterdam (De Bruijrwis) Cursusdata: 12 september t/m 26 november 2005 10 maandagen van 14.00 tot 21.00 uur Kosten: € 1.990,- (inclusief cursusmateriaal, gebruik van faciliteiten en diner)</p>	<p>Versnelde Opleiding doent Lichamelijke Opvoeding Locatie: Tilburg Opleidingsdata: september 2005 - december 2007 Vrijdagmiddag vanaf 15.00 uur en zaterdagochtend Kosten: € 3630,- (1e j) € 4270,- (2e j)</p>

Voor informatie, aanmelding en andere diensten ga naar www.fontys.nl/sporthogeschoolmenulnrop
Zakelijke Dienstverlening. Voor vragen: sportzakelijk@fontys.nl of tel.: 0677 - 87 75 22

Fontys antwoordt the learning community

KVLO

Dat U veel geld kunt besparen met onze KVLO pakketpolis wist U al

Maar dat U via de pakketpolis ook op vakantie zou kunnen naar Brazilië, dat wist U vast nog niet!

Hoe? Kijk snel op onze vernieuwde website

www.kvlo-verzekeringen.nl

Financieel Advies Centrum verzorgt uw

- Privé verzekeringen
- Ziektekosten
- Hypotheken
- Pensioenen

Bel voor meer informatie: 020-4560088

Financieel Advies Centrum
Postbus 9030
1180 MA Amstelveen
Fax: 020-4412813
E-mail: info@fac.nl

AVÉRO | **achmea**

Financieel Advies Centrum viert met U het 5 jarig bestaan van de Pakket Polis

Voor alle klanten die aan het eind van dit jaar een Pakket Polis bij ons hebben lopen betekent dat dat U naast de al heel aantrekkelijke premie kortingen ook nog eens mee dingt naar een volledig verzorgde vakantie reis naar Brazilië!!

[http://www.rtl.nl/\(reizen/yorintravel\)/components/reizen/yorintravel/2002/12_december/stad/salvador.xml](http://www.rtl.nl/(reizen/yorintravel)/components/reizen/yorintravel/2002/12_december/stad/salvador.xml)

SALVADOR de Bahia Brazilië

Yorin travel besteedde er al maar liefst 2 keer aandacht aan Bahia het echte Brazilië, niet het op Spanje lijkende noorden (Fortaleza) of het zeer heftische zuiden (Rio – Sao Paulo). Maar de ongerepte schoonheid van Bahia.

Kijk voor meer informatie maar eens op de Yorin site.

- De plek waar het Yorin team verbleef ligt zo'n 40 kilometer boven de grote stad Salvador.
- Wordt door een Nederlander geleid en heeft heel veel mogelijkheden naast zalig niets doen.
- Kijk gerust rond op de website.

In december wordt bij onze cliënten onder de bezitters van een pakket polis deze fantastische reis verloot.!

EEN BIJZONDER VAK RECHTVAARDIGT EEN BIJZONDERE REGELING.

EERSTE PAGINA DOOR GERT VAN DRIEL

Het hoofdbestuur is op dit moment volop in de strijd om er voor te zorgen dat de Tweede Kamer Minister Maria van der Hoeven niet toe zal staan om de beschermde status van het vak lichamelijke opvoeding af te schaffen. Het gaat om een strijd waarvan de afloop niet bij voorbaat vaststaat.

Gezien de bureaucratie in ons land valt er begrip op te brengen voor de poging van de minister om van ons vak in alle opzichten een gewoon vak te maken en de bijzondere regelgeving voor de lichamelijke opvoeding op de schop te nemen. Bij de toelichting op het wetsontwerp voor de wijzigingen in de Wet op het Voortgezet Onderwijs schrijft zij hierover: 'Door de wijziging van artikel 22 vervalt de grondslag om voor het vak lichamelijke opvoeding precies voor te schrijven hoeveel lessen moeten worden gegeven. Een dergelijke verplichting past niet meer in het streven naar minder regels en een grotere autonomie van scholen. Scholen zijn heel wel in staat om voor hun leerlingen en situatie te bepalen hoeveel uren aan lichamelijke opvoeding moet worden besteed. Bovendien is lichamelijke opvoeding sinds de invoering van de profielstructuur een vak als elk ander: een (verplicht) examenvak met een landelijk vastgesteld examen programma.' Wellicht vanuit een bestuurdersstandpunt bezien een strikt logische redenering.

Maar voor wie de praktijk van de scholen kent, weet dat in ons geval de schoen aan meerdere kanten wringt.

De regulerende werking die van het eindexamen uitgaat op de kwaliteit van het gehele curriculum voor een vak of leer- gebied is voor lichamelijke opvoeding van een andere aard dan voor de andere vakken. Voor de vakken die hun eindter- men hebben in het intellectuele domein van kennis en kennistoepassing kan de uitslag van het eindexamen voor een be- paald vak op een school gezien worden als een belangrijke indicator voor de kwaliteit van de school. En zo worden de beoordelingslijsten van scholen ook samengesteld: hoeveel leerlingen slagen er en met welke cijfers.

Bij lichamelijke opvoeding gaat dit niet op. Veruit het grootste deel van de tijd in het curriculum wordt hier besteed aan de bewegingsontwikkeling van de leerlingen: het leren deelnemen aan een breed scala van bewegingsactiviteiten zoals die voorkomen in onze sport- en bewegingscultuur. Het past daarbij niet om leerlingen te selecteren en te meten aan een vaste algemeen geldende bewegingsnorm. Leerlingen komen binnen in niveauheterogene groepen en het onderwijs wordt zo ingericht dat leerlingen met elk bewegingsniveau kunnen deelnemen om zo de eigen bewegingsmogelijkheden maximaal uit te breiden. Juist een positief pedagogisch klimaat maakt het mogelijk dat ook de mindere bewegers plezier in bewegen krijgen en houden. Dit is moeilijk objectief meetbaar en scholen worden in deze zin dan ook niet afgerekend op de kwaliteit van hun bewegingsonderwijs.

In een tijd van grote veranderingen in het onderwijs, 'lastig' ervaren te worden. In de loop van dit cursusjaar hebben ons al meerdere voorbeelden bereikt van scholen die de vernieuwing aangrijpen om drastisch te bezuinigen op de beweeg- tijd van leerlingen.

Het nu loslaten van de beschermde status van lichamelijke opvoeding zou, met alle veranderingen voor de boeg, wel eens een grote en historische misrekening kunnen zijn. Laat daarom bij alle vernieuwing een verplicht minimum aan be- wegingsonderwijstijd voor alle leerlingen uitgangspunt zijn en blijven.

COLOFON LICHAAMELIJKE OPVOEDING is een uitgave van de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO)

Redactie: Hans Dijkhoff (eindredacteur) Jacqueline Tangelder (redactiemedewerkster) **Redactieraad:** Harry Stegeman (vz), Hilde Bax, Marianne van Bussel-Schippers, Bert Boetes, Lars Borghouts, Danny van Dijk, Ernst Hart, Maarten Massink, Chris Mooij, Eric Pardon. **Redactieadres:** KVLO, Postbus 398, 3700 AJ Zeist tel.: 030 6920847, e-mail: redactie@kvlo.nl **Abonnement Lichamelijke Opvoeding:** Jaarabonnement € 55,- (buitenland € 80,-) Losse nummers € 3,- (excl. verzendkosten) **Handelsadvertenties:** Bureau Van Vliet BV, Passage 13-21, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort. Tel.: 023 5714745, fax: 023 5717680 e-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com www.bureauvanvliet.com **Verschijningsdata 2005:** 21 jan., 11 feb., 11 maart, 1 april, 29 april, 20 mei, 17 juni, 8 juli, 19 aug., 9 sep., 30 sept., 21 okt., 18 nov., 9 dec. **Druk:** Drukkerij Giethoorn Ten Brink, Postbus 41, 7940 AA Meppel. Tel.: 0522 855111. **Vormgeving:** FIZZ new media solutions, Stationsweg 29, 7941 HC Meppel. Tel.: 0522 246162. **DTP:** Jan Ottens, Drukkerij Giethoorn Ten Brink. Aanbieding en plaatsing van teksten en foto's houdt tevens mogelijk gebruik op de KVLO-website in, uiteraard met vermelding van auteur en fotograaf. Overname van arti- kelen is alleen toegestaan met bronvermelding en na goedkeuring van de auteur. De redactie is verantwoordelijk voor de samenstelling. Niet alle artikelen behoeven de (volledige) instem- ming van de redactie te hebben. Mededelingen vanwege de vereniging en artikelen, die het beleid van de vereniging raken, zijn voor verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur. **Dagelijks bestuur KVLO:** G. van Driel, voorzitter mw. drs. B. Zandstra, secretaris mw M. G. van Bussel-Schippers, penningmeester e-mail: bestuur@kvlo.nl **De afdeling rechts- positie is dagelijks bereikbaar van 12.30 tot 16.30 uur** Bezoekadres: Zinzendorflaan 9. e-mail: irp@kvlo.nl Ledenadministratie, abonnementen en personeelsadvertenties: KVLO, Postbus 398, 3700 AJ Zeist, tel.: 030 6937676, fax: 030 6912810 e-mail: ledenadm@kvlo.nl www.kvlo.nl Opzeggingen dienen aangekend te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar (kandidaatleden vóór 1 augustus). De opzeggingen worden door de KVLO bevestigd. Contributie KVLO (excl. afdelingscontributie): Op basis van bruto inkomen 2004 meer dan € 15.000, schaal 1: € 145,- € 8000 - € 15.000, schaal 2: € 95,- gepensioneerden, schaal 3: € 57,- minder dan € 8000, schaal 4: € 57,- kandidaatleden, schaal 5: € 30,- **Secretariaat Thomas Groepering:** Drs F. Huijboom, P. Potterstraat 26, 5143 GX Waalwijk, tel.: 0416 333022, e-mail: fred.huijboom@wxs.nl **ISSN-nummer: 0024-2810**

VERNIEUWING VAN DE OPLEIDING (FSH)

Waar gaat het nu om bij een opleiding tot docent LO? In de huidige tijd gaat het erom een competente persoon af te leveren, die in staat is flexibel om te gaan met de leerlingen en precies weet waarvoor hij doet wat hij doet. Hoe je dat als opleiding voor elkaar krijgt, was de inhoud van deze workshop. Door: Henk van der Loo

Sinds 2001 kent Fontys Sporthogeschool twee opleidingen:

- leraar lichamelijke opvoeding (LO)
- bewegingsdeskundige in het veld van Sport- en Bewegingseducatie (SBE).

De opleidingen worden gerealiseerd op twee locaties: Tilburg én Sittard. Na de gemeenschappelijke propedeuse kan een keuze gemaakt worden uit een aanbod van zes afstudeerrichtingen.

Binnen de workshop heb ik me beperkt tot de kernpunten voor de opleiding leraar LO. Doel van de nieuwe opleiding is een competente leraar LO af te leveren dat wil zeggen een leraar die voldoet aan de eisen die vanuit een competentiematrix zijn ingevuld. Kernbegrippen zijn: competenties, competentie-elementen, sterkte/zwakte analyse, persoonlijke leerdoelen, portfolio, assessment, super- en intervisie, reflectie en een 360°-feedbackvragenlijst voor de beoordeling van de beroepsvaardigheden.

Tijdens de workshop heb ik stilgestaan bij de consequenties van de vernieuwingsoperatie en met de deelnemers gesproken over de vraag: welke eisen moeten worden gesteld aan een competente leraar en wat zijn daarvan de consequenties voor het opleidingsprogramma dat garanties moet bieden om als competente leraar aan de slag te gaan?

ONDERWIJSKUNDIG KADER

Binnen Fontys Sporthogeschool is gekozen voor een nieuw onderwijskundig kader.

Het volgende schema is richtinggevend geweest niet alleen voor de gemeenschappelijke propedeuse maar ook voor de vernieuw-

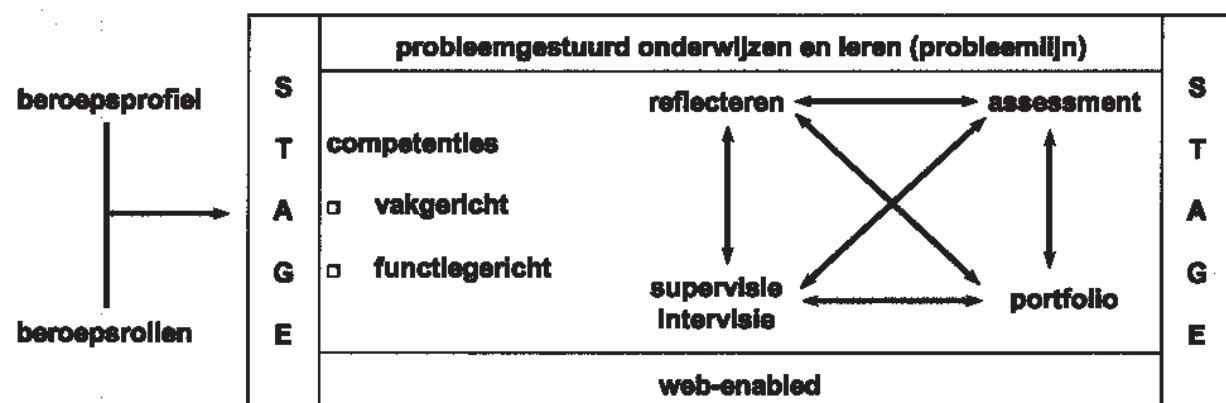
ing van de postpropedeutische fase (hoofdfase en afstudeerfase) van de opleiding tot leraar LO. Het schema maakt de samenhang tussen de verschillende begrippen duidelijk.

COMPETENTIEGERICHT OPLEIDEN

De opleiding moet leiden tot een start competente leraar LO. In de competenties gaat het om die vaardigheden, attituden en onderliggende kenniselementen, die de toekomstige leraar lichamelijke opvoeding in staat stellen om die taken te verrichten die een belangrijk bestanddeel uitmaken van de functie van leraar LO. Dat is meer dan goed lesgeven op micro niveau. De opleiding realiseert zich dat de net afgestudeerde leraar LO ook ervaring moet hebben opgedaan met taken op meso en macro niveau.

Competentiegericht opleiden vraagt om een andere benadering van de student. De docent is meer een coach en begeleider van leerprocessen geworden dan docent die vanuit zijn expertise vertelt hoe er in de praktijk gehandeld moet worden. De student wordt verantwoordelijk gesteld voor zijn eigen studievoortgang. Binnen het onderwijsprogramma verschuift het aanbodgedeelte meer in de richting van de vraag van de student. Competentiegericht opleiden is gekoppeld aan een probleem- en vraaggestuurd curriculum. Vertegenwoordigers uit het werkveld, docenten van de opleiding maar vooral de student zelf hebben een belangrijke stem in de beantwoording van de vraag: 'in welke mate is een student op een bepaald moment competent?'. De competenties zijn richtinggevend en de mate waarin een student zich competent toont is bepalend voor het toekennen van studiepunten. Dat moet de toekomst worden.

Onderwijskundig schema

(FSH)

FOTO: ANITA RIEMERSMA

COMPETENTIEMATRIX

Om daar grip op te krijgen is gebruik gemaakt van een competentiematrix waarin 16 competentievelden zijn ingevuld vanuit een relatie tussen:

- het pedagogisch handelen
- het vakdidactisch handelen
- het organisatorisch handelen
- het interpersoonlijk handelen met
 - het werken met leerlingen
 - het werken als docent LO met/in een team en organisatie
 - het werken als leraar LO met/in de omgeving
 - het werken als leraar LO aan de eigen ontwikkeling.

Op basis van een positief antwoord op de vraag; 'in welke mate is een student aan het einde van de *propedeutische* fase competent?' wordt hij toegelaten tot de *postpropedeutische* fase die bestaat uit een hoofd fase en een afstudeerfase. Op basis van de oriëntatie, de selectie en de verwijzing tijdens de gemeenschappelijke propedeuse wordt een keuze gemaakt voor de afstudeerrichting.

Die keuze wordt door de student in overleg met zijn mentor/studieloopbaanbegeleider gemaakt! In het proces van zich verder ontwikkelen tot leraar LO zal hij voor zichzelf, de opleiding en het

werkveld c.q. de school waar de beroepsvaardigheden gerealiseerd worden, moeten aangeven waar hij staat en met betrekking tot welke competenties c.q. persoonlijke leerdoelen hij nog welke ontwikkeling moet doormaken! Met het oog op deze kant van de opleiding speelt de reflectie op de eigen sterkte/zwakte analyse en de daaraan gekoppelde persoonlijke leerdoelen een belangrijke rol. Reflectie vraagt om supervisie met de verantwoordelijke coach/mentor en intervisiegesprekken met de student op dezelfde school of met studenten in een vergelijkbare onderwijssituatie.

COMPETENTIES EN COMPETENTIE-ELEMENTEN

Een voorbeeld. Voor het tweede studiejaar zijn vanuit de competentiematrix competentie-elementen geformuleerd die richtinggevend zijn voor de praktijk van de beroepsvaardigheden.

- Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid bij leerlingen ontwikkelen.
- Onder alle omstandigheden de leerling structuur en veiligheid bieden, vertrouwen geven en respect en interesse tonen.
- Ruimte geven voor plezier in bewegen.
- Een gekozen didactisch model vertalen naar de praktijk van het lesgeven.
- Op grond van de geformuleerde beginsituatie en doelstellingen zorgen voor uitnodigende, veilige en zinvolle onderwijsersituaties.

- Werken volgens verantwoorde methodische leergangen van de diverse bewegingsvormen.
- Relevante bewegingsvormen voordoen om de leerinhoud over te dragen op de leerlingen.
- Storende fouten in de bewegingsuitvoering bij leerlingen signaleren en corrigeren.
- Efficiënt gebruik maken van accommodatie, toestellen, materialen en hulpmiddelen.
- Leerlingen leren zorg te dragen voor de veiligheid van zichzelf en van anderen.
- Leerproblemen signaleren.
- Tijdens het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van lessen(reeksen) gebruik maken van ontwikkelingspsychologische, leerpsychologische, sociaal-psychologische, kinesologische, ergonomische en inspanningsfysiologische principes.
- Lessen zodanig organiseren dat de zelfwerkzaamheid en de (mede) verantwoordelijkheid van leerlingen bevorderd worden.
- Problemen in de organisatie vaststellen, verhelpen en het effect van getroffen maatregelen vaststellen.
- Leerlingen groeperen waarbij rekening wordt gehouden met groepsdynamische processen.
- Interacties aangaan met individuele leerlingen of groepjes leerlingen.
- Effectief verbaal en non-verbaal communiceren met leerlingen.
- Gebruik maken van verschillende stijlen van leidinggeven en deze aanpassen aan de situatie.
- Leerlingen stimuleren tot gezond bewegingsgedrag.
- Groepsdynamische processen beïnvloeden
- Consequenties van het Nederlandse onderwijssysteem vertalen naar de eigen schoolsituatie.
- Een positieve bijdrage leveren aan de organisatorische taken die er binnen team- en schoolverband liggen.
- Recht doen aan verschillen tussen leerlingen.
- In het licht van de beginsituatie gedifferentieerde doelstellingen formuleren voor de les, een lessenserie, programma of schooljaar.
- Leerresultaten c.q. het vaardigheidsniveau van leerlingen beoordelen en rapporten.

Bij het vaststellen van de voortgang in de ontwikkeling gaat de opleiding ervan uit dat een competentie geen statisch gegeven is. De ontwikkeling van de competenties is een continu en nooit eindigend proces. Het is van belang op te merken dat binnen de opleiding wordt gesproken van startcompetenties, die nodig zijn om als leraar LO zelfstandig aan de slag te kunnen gaan. Na het voldaan hebben aan die startcompetenties blijft er genoeg werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat je in de beroepspraktijk competent blijft. Tijdens de beroepspraktijk zal blijken aan welke doorgroeicompetenties gewerkt moet gaan worden. Nascholing in het algemeen en de Thomas Oriëntatiedag in het bijzonder bieden daartoe eigentijdse mogelijkheden.

PERIODEGEBONDEN THEMA'S

Voor het onderwijsprogramma heeft de opleiding gekozen voor thema's die aan een periode zijn opgehangen. Ieder studiejaar kent vier periodes en iedere periode heeft een thema.

Voor het *tweede* studiejaar is gekozen voor:

- lesgeven op micro- en mesoniveau.
- mens in ontwikkeling en in beweging .
- organisatie in beweging.
- zorgverbredend handelen.

Voor het *derde* studiejaar is gekozen voor:

- lesgeven op meso- en macroniveau in periode 1
- het kind in beweging en in ontwikkeling 2 (een vervolg op hetzelfde thema in periode 2 van het tweede studiejaar) in periode 2
- marketing en communicatie in periode 3
- verantwoording en verantwoordelijkheid in periode 4.

Voor het *vierde* studiejaar is gekozen voor:

- leiding geven en beleid
- afsluitende stage voor periode 2 en 3
- persoonlijke keuze en afsluiting.

Deze thema's zijn bepalend voor de clustering van de competenties. Daarmee zijn ze ook richtinggevend voor de doelstellingen en de inhoud voor de probleemlijn, de kennislijn en de bewegingsvaardigheden. Tijdens de realisatie wordt veel van het zelflerend vermogen van de student gevraagd. Er is sprake van een hoge mate van zelfstudielast.

Beroepsvaardigheden in beeld

Tijdens de praktijk van de beroepsvaardigheden krijgt iedere student in ruime mate kans om ervaring op te doen met een aantal school- en vakspecifieke taken op micro-, meso- en macroniveau. In het tweedejaar ligt het accent meer op microniveau, in het derde- en vierdejaar worden daar enkele taken op mesoniveau aan toegevoegd. Tijdens de afsluitende stage wordt ook aandacht gevraagd voor taken op macroniveau. FSH heeft gekozen voor de volgende lijn binnen de beroepsvaardigheden.

Tweede studiejaar

Een blokstage van een week gevolgd door een lintstage van negen weken twee dagen in zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. De helft van de studenten begint in het BO, de andere helft in het VO. In de maand februari wisselen de studenten van onderwijstype.

Derde studiejaar

Een blokstage van een week gevolgd door een lintstage van achttien weken twee dagen per week in het voortgezet onderwijs.

Vierde studiejaar

Een omvattende afsluitende stage van twintig weken vier dagen per week in een onderwijstype naar keuze. De student kan kiezen uit basisonderwijs, voortgezet onderwijs of speciaal onderwijs.

REFLECTIE, PORTFOLIO EN PERSOONLIJK ONTWIKKELINGSPLAN (POP)

Competentiegericht opleiden vraagt van de student een totaal andere grondhouding. Consumerend les volgen moet worden

omgebogen in zelf de verantwoordelijkheid nemen voor een vraag - gestuurd onderwijsprogramma. De student wordt regisseur van zijn eigen onderwijsvoortgang waarbij *persoonlijke leerdoelen* maatgevend worden voor zijn *persoonlijk ontwikkelingsplan*. Een plan dat in drie jaar, maar ook korter, gerealiseerd moet worden. Op basis van de resultaten in de gemeenschappelijke propedeuse is hij toegelaten tot de post-propedeutische fase. Deze fase moet leiden tot een startbekwaamheid om als leraar LO aan de slag te gaan. In dat proces zal door de opleiding en het werkveld in goed overleg, dus vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, regelmatig moeten worden vastgesteld in welke mate de student competent aan het worden is. In dat proces formuleert de student op basis van een *sterkte/zwakte analyse* zijn persoonlijke leerdoelen. Om dat te kunnen doen heeft hij houvast aan de competentiematrix en de daarvan per studiejaar afgeleide competentie-elementen maar ook aan het *Beroepscompetentieprofiel* van de KVLO. In de studievoortgang speelt ook de *reflectie* van de student een belangrijke rol. In die reflectie geeft hij aan waarom hij van mening is dat er sprake is van winst en verlies in het proces. Maar belangrijk nog, hij moet met bewijslast aantonen waaruit de winst blijkt. Die bewijslast maakt aan betrokkenen duidelijk dat er groei zit in zijn ontwikkeling. Voor zover er sprake is van competent gedrag in een aantal deelelementen kan het bewijs een plaats krijgen in het *portfolio*. Door die totale ontwikkeling wordt dan langzaam duidelijk waar de student staat en op welke onderdelen hij nog niet helemaal competent is. Om dat procesmatig vast te stellen wordt er gebruik gemaakt van 360°-feedbackvragenlijsten. Deze lijsten worden ingevuld door de student zelf, de mentor en een medestudent. *Gedragsindicatoren* slaan in de vragenlijst een brug naar de competentie-elementen. Op basis van de *supervisie* met de mentor en studie-loopbaanbegeleider, *intervisie* met medestudenten en persoonlijke reflectie kunnen persoonlijke leerdoelen worden bijgesteld. Met de competentiematrix, de competentie-elementen en het beroepscompetentieprofiel als *referentiekader* moet dat lukken. De persoonlijke leerdoelen zijn uiteindelijk bepalend voor de stappen die nog moeten worden gezet om van een competente leraar LO te kunnen spreken.

POP

Het stappenplan op weg naar die competente leraar LO bepaalt dan de inhoud van het *persoonlijk ontwikkelingsplan (POP)*. Wanneer het goed is zal het portfolio geleidelijk aan beter en rijker gevuld worden en komt de bodem van het POP langzaam in zicht. Naarmate het POP leger wordt, zal ook het *Persoonlijk Activiteiten Plan (PAP)* aangeven dat er gesproken kan gaan worden van een competente leraar LO. Daar wil de opleiding in samenwerking met de collega's in het werkveld graag aan werken. Een toekomstgerichte opleiding kan niet om de samenwerking tussen de student, het werkveld en de opleiding heen. In die samenwerking neemt iedere participant zijn eigen verantwoordelijkheid. Daar lag voor mij het uitgangspunt collega's te informeren en met hen in gesprek te gaan.

ZORG OM KWALITEIT

Met de deelnemers aan de workshop heb ik gesproken over de ingeslagen weg en de consequenties voor de toerusting van de nieuw opgeleide collega. Daarin heb ik zorg voor kwaliteit

geproefd. Dat werd niet onder stoelen of banken gestopt. Die zorg is geuit. Maar ik ben er ook rijker vandaan gekomen omdat de aanwezigen me iets van hun kijk op eigentijds opleiden hebben gegeven. Ze hebben aangegeven welke taken op meso- en macro niveau een plaats in het opleidingsprogramma zouden moeten krijgen. Krijgen vanuit de gedachte: wenselijk en realiseerbaar in tijd. Binnen de context van dit verslag laat ik het hier bij. De gegevens zijn in ieder geval meegenomen in het plan de campagne voor het vierde studiejaar dat in augustus aanstaande voor het eerste wordt aangeboden aan de huidige derdejaarsstudenten.

AFSLUITING

Met deze informatie heb ik getracht de kern van de omwenteling binnen Fontys Sporthogeschool en met name voor de opleiding tot leraar LO aan te geven. Voor meer informatie biedt de website houvast: www.fontys.nl/sporthogeschool. Maar u kunt ook contact opnemen. Dan daagt u ons met uw prikkelende vraag uit. Daar zijn we gelukkig mee omdat we door die vraag samen met u en het werkveld verder kunnen bouwen aan een opleiding die voldoende body zal blijven houden om een competente leraar LO af te leveren. Ik ben benieuwd.

Over Henk van der Loo

Docent-opleider en plaatsvervangend directeur aan Fontys Sporthogeschool, locatie Tilburg. Aandachtsgebieden: bewegingsagogische wetenschappen, beroepsvaardigheden en nascholing. Thans verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een nieuw curriculum voor de opleiding tot leraar LO.

◀

CORRESPONDENTIE: h.vanderloo@fontys.nl

THOMAS THEMA

OVER MOTIVEREN

'WAT GAAN WE DOEN, MEESTER?'

Tijdens de Thomasdagen heb ik een workshop gegeven over zes sleutelbegrippen die het APS hanteert, die belangrijk zijn bij het motiveren van leerlingen. Daarbij ook de toepassingen die ik probeer te gebruiken in mijn lessen. Met nadruk probeer, want de praktijk blijft weerbarstiger dan de theorie. Door: Henk Breukelman

Hoewel LO nog steeds een populair vak is in het voortgezet onderwijs, wordt het meer en meer een kunst en noodzaak om alle leerlingen bij de les te krijgen en te houden. Dat komt o.a. door de amusementsindustrie. Als je in attractieparken, op playstation of tv de prachtigste trucs doet of ziet, steken je prestaties in de gymzaal daar vaak schraal bij af. De toenemende bewegingsarmoede is een tweede factor die dat proces bevordert en de zapcultuur van de hedendaagse jeugd is een derde verschijnsel dat demotivatie in de hand werkt. Er moet snel succes zijn, anders wordt er afgehaakt. De vraag die kinderen steevast stellen als ze me al zien op straat: 'Wat gaan we doen bij gym, meester?' Het moet bovenal leuk zijn. Kun je dat niet waarmaken, dan wordt het moeilijk. Gymleerkrachten moeten dus meer in het werk stellen om hun pupillen te moti-

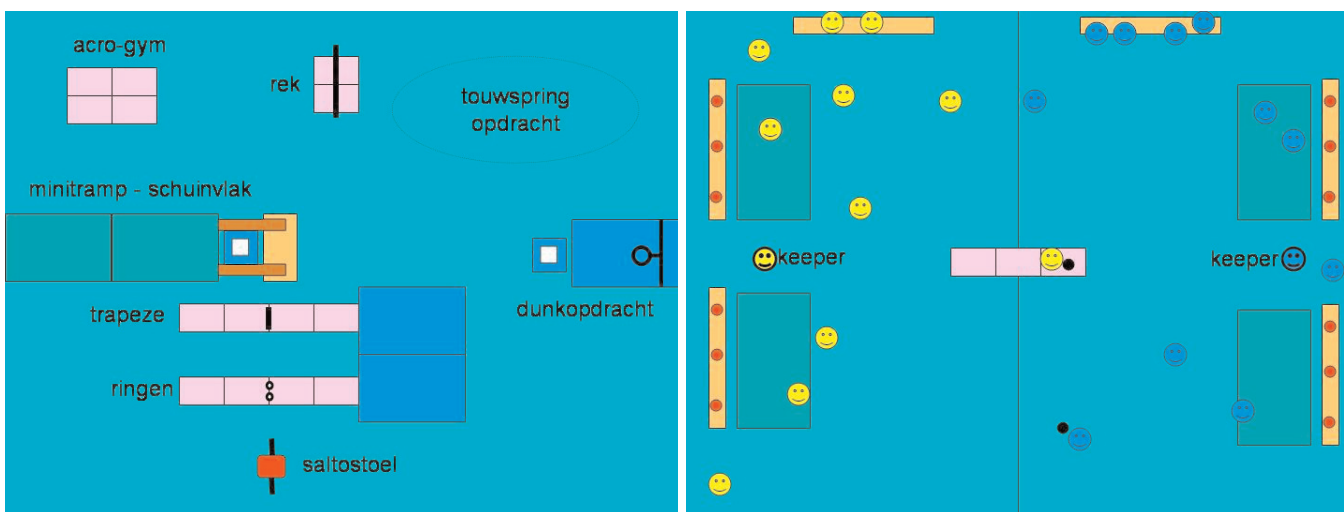
veren en tegelijkertijd aan alle kerndoelen en eindtermen voldoen. Volgens het APS zijn er zes sleutelbegrippen belangrijk bij het motiveren van leerlingen. Uitgangspunt daarbij is dat het allereerst een opdracht is voor de leerkracht, niet voor de leerling. Je kunt dus niet volstaan met: 'Ik kan niks met deze klas. Ze zijn niet gemotiveerd.' Daar moet jij nu juist wat aan doen.

SUCCESS

Niets werkt zo stimulerend als het hebben van succes. En niets werkt zo frustrerend als falen. Dat laatste lijkt bij LO nog veel erger dan bij andere vakken, zo merk ik nog regelmatig op uit verhalen op verjaardagen en partijtjes. Als de trauma's, na de vraag wat ik voor de kost doe, loskomen. Want bij LO ben je altijd present (zo noemden we dat vroeger op de Calo). Je kunt je niet verstop-

pen: de set-up gaat naar jou toe, jij moet er wat mee doen, alle ogen zijn op jou gericht, je moet slagen, in ieder geval al van je zelf. Of: de bok staat te wachten, en jij bent bang, maar dat wil je niet laten merken, de klas kijkt mee en de leraar schreeuwt: 'Volgende!' Daar waar je bij veel andere vakken je fouten kunt wegmoffelen in je schrift of verbergen achter een legitiem 'Ik snap het nog niet helemaal', sta je bij veel activiteiten in de gymzaal meteen met de billen bloot'. Dit gevoel van presentie is al voldoende reden om in kleine (anonieme) groepjes te werken, waar leerlingen niet het gevoel hebben, bekeken te worden. En je beoordelingen niet al te opzichtig te doen.

Succeservaringen zijn persoonlijk. Wat de één een ongekennde overwinning op zichzelf ervaart, vindt de ander gewoon. Je bepaalt

Kies drie van de acht

Trefbal

dus zelf wanneer er van succes sprake is. Keuzemogelijkheden dragen bij aan succeservaringen. Je kiest zelf wat je wilt leren. In dat verband laat ik de leerlingen nog wel eens kiezen uit zeven of acht arrangementen, waarvan ze er dan in een les drie moeten doen. Bijna altijd succes. Het juiste beginniveau is ook belangrijk. Wanneer de opdracht daar te ver vanaf ligt (te makkelijk of te moeilijk) zal er geen succeservaring zijn. Je zult dus veel moeten differentiëren, want leerlingen zijn op de meeste scholen nog steeds niet geordend naar bewegingsniveau. En veel herhalen, want als je eenmaal iets kunt, wil je het nog een keer doen. Succes is ook collectief te halen, niet alleen in de prestatie, maar ook in de beleving.

Uitdagende groepsactiviteiten als bijvoorbeeld vormen van trefbal zijn daarom prima mogelijkheden om een wat 'doeie' klas weer tot leven te wekken. Hieronder het laatste succes in dit verband: trefbal met keepers.

Spelidee:

Trefbalspel, waarbij je gewonnen hebt als je alle spelers af- of drie pilonnen op één bank hebt omgegooid.

Regels:

Alleen rechtstreeks getroffen is raak. Bij treffer ga je op de bank zitten. Je mag niet afwerpen (wel vangen). Bij omgooien van een pilon van de tegenpartij mag iedereen weer meedoen. Elk team heeft een keeper. Die is onkwetsbaar.

P.S. De dikke matten liggen er voor de keepers om op te duiken.

Aanvulling:

De catwalk mag je gebruiken om in het veld van de tegenpartij te komen. Wel kun je daar getikt worden (met de hand).

INDIVIDUELE AANSPREEKBAARHEID

Wanneer leerlingen merken dat er weinig of geen kans bestaat dat zij direct op hun prestaties worden aangesproken, kan de stimulans al snel verdwijnen. Bij het stellen van vragen in de klas kun je daarom maar beter niet op snelle vingers reageren, maar nadenktijd geven en laten merken dat je van iedereen een antwoord verwacht. Anders stoppen alle leerlingen met denken op het moment dat jij iemand een beurt geeft. Bij een klas van 27 leerlingen veertien tegen dertien gaan softballen zullen de meeste leerlingen van de veldpartij zich niet persoonlijk aangesproken voelen. Er zijn te veel mensen voor te weinig taken. En je kunt in zo'n situatie gemakkelijk ondersneeuwen in de massa. Je kunt de individuele aanspreekbaarheid vergroten door negen groepen van drie te maken en op drie veldjes te gaan spelen. Twee groepen in het veld en één groep aan slag. Het is dan veel duidelijker wat er van jou verwacht wordt. Het is meer motiverend om meerdere taken te doen dan wegwijnen in het verre veld. Prikkel leerlingen constant door te refereren aan dit sleutelbegrip. Behalve door activerende opdrachten en werken in kleine groepen kun je dat ook bereiken door leerlingen duidelijke rollen te geven. Wijs opbouwers aan, veiligheidsmensen, scheidsrechters, juryleden, hulpverleners, organisatoren. Vertel ze hun opdracht (of laat ze die lezen), zodat ook duidelijk is waarop ze aanspreekbaar zijn.

KENNIS VAN RESULTATEN

Als je tijdens het bowlen niet zou kunnen zien hoeveel kegels er omvallen, zou het plezier vele malen minder zijn. Het werkt motiverend als je meteen ziet wat het effect is van je leren. Vaak is dat bij LO wel duidelijk. Tenminste als het om de prestatie gaat. Als je het setshot oefent zie je het resultaat wel aan je score bij het doelen. Een vouwhang lukt wel of niet. Maar bij een radslag wordt het al moeilijker (wanneer doe je die nou perfect?) en bij een doelspel wordt het nog ingewikkelder (van welk niveau is mijn

samenspel nou?). Het stimuleert als leerlingen te horen of te zien krijgen hoe ver het staat met hun leerproces. Anders loop je de kans dat er maar wat aangeklooid wordt. Ook voor gedrag. Nog meer dan optimale prestaties willen wij immers goed gedrag zien: inzet, samenwerking, hulpvaardigheid, zelfstandigheid. Als je dat wilt, werkt het motiverend wanneer je dat dan ook zichtbaar maakt.

Daarom hanteren wij op school het volgende schema.

Gedrag:	5 punten
Niveau	4 punten
Regelvaardigheden	1 punt
Totaal	10 punten

Van de tien te behalen punten gaan er vijf naar gedragsaspecten. Die hebben te maken met inzet, samenwerken en zelfstandigheid. We gebruiken de methode Allround en in de werkboeken staan precies de criteria die bij die begrippen horen. Leerlingen weten dus wat er met gedrag bedoeld wordt.

Zo mogelijk wordt elke les geëvalueerd. Bij ons duurt een les negentig minuten. Natuurlijk kun je niet alle gedragsaspecten in één les bekijken en beoordelen, dus neem ik er één van de drie (meestal inzet). Het niveau van bewegen bepalen ze zelf aan de hand van de kaart en de regelvaardigheid is vaak een kwestie van wel of niet gescheidsrechterd, hulp verleend of klaargezet/opgeruimd hebben. Veel kinderen zijn met deze criteria in hun achterhoofd goed in staat hun eigen cijfer te bepalen aan het eind van de les.

BETEKENIS GEVEN

Als leerlingen de zin van de leerstof inzien, zullen ze beduidend meer gemotiveerd zijn. Leerstof wordt betekenisvoller als ze aansluit bij het niveau van de leerling, als er voor elke leerling wat te halen valt. Onze keus voor bewegen op verschillende niveaus komt

Voorbeeld van een gedragskaart (er zijn er ook voor samenwerken en zelfstandigheid)

Inzet	O	Z	V	G
Aan het begin van de les				
1 Je bent op tijd en kijkt of je al wat kunt doen				
2 Je spullen zijn altijd in orde				
Bij de uitleg				
3 Je kijkt naar de leraar en stelt vragen				
4 Na de uitleg ga je meteen aan de slag				
Tijdens de les				
5 Je doet goed mee, ook als je het niet zo leuk vindt				
6 Je oefent door als iets niet lukt				
7 Als je iets niet kunt, probeer je wat je wel kunt				
Algemeen				
8 Je helpt de les ongestoord te laten verlopen				

Voor het niveau van deelname kunnen ze vier punten halen, corresponderend met de vier stappen uit de methode. Daarin is alle leerstof ingedeeld in vier niveaus, zodat zowel beginners als gevorderden aan hun trekken kunnen komen.

Enkele voorbeelden van niveaukaarten

Voorover duikelen aan de trapeze	Mh	Zh
1 Je springt op tot steun en duikelt voorover.		
2 Je doet hetzelfde met aanloop en duikelt voorover in voorzwaai (en slepen).		
3 Je springt vanaf hoog vlak op tot steun en duikelt voorover in de voorzwaai tot stand.		
4 Je doet hetzelfde, maar dan met zweefmoment (buikoverslag).		

Mh = Met hulp Zh = Zonder hulp

Samenspelen	Ll	Lk
1 Je speelt de bal ongericht weg.		
2 Je speelt de bal rustig gericht over.		
3 Je speelt de bal strak gericht over. Je loopt vrij.		
4 Je doet hetzelfde, maar dan snel		

Ll = Leerling Lk = Leerkracht

De laatste van de tien punten is een bonuspunt. Die wordt meestal gegeven voor een regelvaardigheid (bewegingssituaties inrichten, scheidsrechters, hulpverleners, organiseren, enz.) maar kan ook gebruikt worden voor een ander doel (sportiefste ploeg van het toernooi, goed samengewerkt in een groep of iets van dien aard).

daaraan tegemoet. De gevorderde (niveau 4), de gemiddelde (3), de beginnende (2) en de niveau-1 leerling kunnen aan de gang met hetzelfde thema, vaak gewoon in heterogene groepen. De niveau-1 groep is die van de zorgleerlingen. Zit iemand regelmatig op dat niveau, dan is dat voor ons een indicatie voor MRT. Niveau 1 is het gebied waar je eigenlijk nog niet meedoet. De noodzakelijke basis is er nog niet. Je moet bijvoorbeeld een bal kunnen vangen en werpen om mee te kunnen basketballen. Leerlingen kunnen hun eigen resultaten bijhouden op leskaarten, in PTA's, katernen of werkboeken, afhankelijk van het leerjaar of schoolsoort waarin ze zitten. En van de leer-

kracht die ze hebben, want niet iedereen bij ons werkt op dezelfde manier. Daar waar het moeilijk is, help ik een handje. Soms geven leerling en ik allebei een niveau-inschatting. Dat kan dan bij grote verschillen aanleiding zijn tot een verhelderend gesprekje met de leerling.

Leerstof krijgt niet alleen meer betekenis als het aansluit bij het niveau, maar ook bij de aanpak van de leerling. Leerlingen kiezen het liefst hun eigen leerarrangement: ze leren het liefst op hun eigen manier. Waarom dus niet de handschoenen klaargelegd met een doosje ballen erbij? Leerlingen trekken bij binnenkomst vanzelf zo'n ding aan en

beginnen te gooien. Ze zoeken ook allemaal een maatje en er is vanaf de eerste seconde actie. Het enige wat jij in het begin hoeft te doen is zorgen dat het veilig gebeurt. Ze komen er vanzelf achter als ze de verkeerde handschoenen aantrekken of als ze verkeerd vangen. Dan modderen ze wel verder of vertellen het elkaar en anders komen ze wel bij jou. Want iedereen heeft z'n eigen stijl. Daarna komt voor jou de fase om het voor iedereen uitdagend te houden, dus je stimuleert hoge, lage harde, zachte of stuiterballen. Je introduceert vormpjes van grenswerpbal of inhaalsoftbal. Er is voor elk wat wils en toch ben je met z'n allen op een heel natuurlijke manier aan het leren.

FOTO: ANITA RIEMERSMA

Leerstof krijgt ook meer betekenis als leerlingen keuzevrijheid hebben. Hierboven heb ik daarvan een voorbeeld gegeven. Maar ook het keuzeplichtsysteem in de tweede fase en de SOK-modules zijn daarom een succes. Een ander aspect is dat je betekenisvol leren bevordert door te beginnen bij het geheel en dan eventueel terug gaat naar de delen. Dus niet eerst werpen en vangen, dribbelen en doelen, maar het eindspel. Dat spel is immers de context van waaruit aandacht voor de technieken al of niet noodzakelijk blijkt. Bovendien (of juist daarom) vinden leerlingen het ook veel leuker om te doen. Wanneer leerlingen merken dat ze ergens te kort schieten, willen ze dat echt wel verbeteren. Maar ook die techniekopdrachten kunnen best in spelvorm verpakt worden. Inhaalbal is een prima oefening om het zuiver werpen en vangen onder de knie te krijgen en uitdagender dan overgooien in tweetallen. Tot slot nog twee, wat meer algemenere, sleutelbegrippen. Een open deur misschien, maar toch...

INTERESSE VOOR LEERLINGEN EN VEILIGHEID

Naast de interesse voor de thuissituatie, de nieuwe verkering en andere privé-aangelegenheden die relevant zijn, is vooral interesse met betrekking tot jouw vak belangrijk. Waar liggen mogelijkheden en wat zijn de beperkingen van de leerling. De kunst van dit sleutelbegrip is, dat je niet alleen de klas ziet, maar vooral de individuele leerling. Als

je dat doet, krijg je dat meteen terug van de leerling. Bij LWOO zie je dat het sterkst. Een goede leraar is daar vooral de geïnteresseerde leraar. Die meer van je weet dan je naam en je cijfers.

Over veiligheid is al veel gediscussieerd en geschreven in LO-land. Vaak met redenen, soms wordt dat argument er ook bij gesleept om ontwikkelingen te dwarsbomen. Naast aandacht voor de fysieke veiligheid is het, gezien de toenemende machocultuur in veel jeugdgroepen, zaak aandacht te besteden aan de mentale veiligheid. Dertig jaar geleden ging de helft van de vingers omhoog wanneer ik vroeg wie een zweefrol wilde voordoen. Nu blijft het akelig stil. Niemand durft zijn nek meer uit te steken, bang voor een afgang. Zelfs de turner waagt zich er niet aan. Mocht de rol al goed gaan, dan loop je nog het risico uitgemaakt te worden voor uitslover of slijmbal. Als je als leerkracht ook op dat terrein niet een veilige sfeer kunt garanderen, zullen leerlingen het bedreigend vinden om aan het leerproces mee te doen.

POSITIEVE BENADERING

Hoe stimulerend kunnen vriendelijkheid en humor niet zijn? Leerlingen benaderen met een positief verwachtingspatroon werkt tien keer beter. Ook als een leerling niet wil. Wij hebben thuis een hond en zijn met hem naar de puppycursus geweest. Daar leerden we om ongewenst gedrag te negeren en gewenst gedrag te stimuleren. Als ik hem

tien keer riep en niet kwam, dan moest ik hem toch de elfde keer, als hij wel kwam, een compliment maken. Het ging erg tegen mijn gevoel in. Toch werkte het. Wat voor een hond geldt, geldt ook voor ons, denk ik. De werkgroep leerhulp bij ons op school leert ons: tachtig procent positieve feedback, twintig procent kritiek. Daar ook komt de term standvastig vriendelijk vandaan. Wat er ook gebeurt, blijf vriendelijk, maar houd vast aan wat je wilt. Allebei hebben ze met dit sleutelbegrip te maken.

TOT SLOT

Deze manier van werken geeft veel voldoening, maar vergt aan de andere kant ook veel voorbereiding en nawerk. De voorbereiding moet voorzien in een heldere instructie. Dat kan mondeling, maar ook via hulpmiddelen als leskaarten, werkboeken, PTA's. Er is veel op de markt, maar dan nog moeten ontwikkelingen aangepast worden aan de eigen situatie. Het begin was intensief, maar leerlingen wennen snel. Door de regelmatige feedback worden leerlingen zich bewust van hun gedrag. Elkaar helpen, oog hebben voor veiligheid, het samen opruimen van bewegingssituaties, het gaat allemaal gemakkelijker nu, omdat het beloond wordt. Het nawerk kost veel tijd, zeker in het begin. Van elke les krijgt de leerling de volgende les een weerslag te zien. Dat is een kwestie van goed observeren en administreren. Meteen na de les even gaan zitten werkt het beste, maar dat lukt niet altijd. Dus schakel ik leerlingen in. Geblesseerde leerlingen kunnen hulpverleners, observeren, resultaten bijhouden, jurylid of scheidsrechter zijn. Maar dan nog. Ik heb sinds een jaar geen agenda meer, waarin ik alles bijhoud. Het zit nu allemaal in de computer. Een Excel programma rekent mijn cijfers uit, houdt bij wie er nog moet scheidsrechteren of een toernooi moet organiseren en slaat op waar ik in mijn programma ben geweest. Het heeft wat (tijd en creativiteit) gekost, maar dan heb je ook wat. ◀◀

CORRESPONDENTIE:

breuk33@hotmail.com

THOMAS THEMA

EEN HYPE OF BLIJVERTJE?

CERTIFICERING VAN 'SPORTACTIEVE' SCH

Vanaf november 2004 kunnen scholen in het voortgezet onderwijs gecertificeerd worden als sportactieve school. Er moet dan een actief, sport- en bewegingsvriendelijk klimaat in de school zijn. Veertien scholen zijn inmiddels gecertificeerd en nog steeds melden scholen zich aan. Door: Aernout Dorpmans

Deze certificering is voor de school een bevestiging van een actief/sportief imago. Dit imago blijkt een grote PR-waarde te hebben.

Uit de aanvragen blijkt dat certificeren van sportactieve scholen ook een impuls geeft aan de kwaliteit van het onderwijs in bewegen en sport op de scholen. Daarnaast zal een jaarlijkse certificering scholen motiveren om de ingeslagen weg te blijven volgen.

De certificering voor het VO is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het NOC*NSF en de ministeries van OCW en VWS. Voor het vaststellen van de criteria voor het PO zal ook de NKS een bijdrage leveren. Met het project *De Sportieve School* is de NKS in veel gemeenten betrokken bij de invulling van sportoriëntatie in het primair onderwijs. Net zoals in het VO heeft de KVLO de regie en is belast met de beoordeling van de aanvraag.

Het schild voor bij de deur

In de workshop is ook gesproken over de mogelijkheden van certificering van sportactieve scholen in het primair onderwijs. Met name kwam aan de orde wat er anders zou moeten in een aanvraag.

HET PRIMAIR ONDERWIJS

In de workshop kwam duidelijk naar voren dat certificering voor het PO eigenlijk ook de vraag is naar 'het geven van kwalitatief goed bewegingsonderwijs op de basisscholen'. Een actief beleid van een college van B&W op het gebied van bewegingsonderwijs en sport zie je veelal terug in een goed onderbouwd programma voor het vakonderwijs in die gemeente. 'Wie beloon je nu met deze certificering: het gemeentebestuur, het bestuur van de school of het managementteam?'

Certificering kan gemeenten en besturen ook in 'beweging' zetten. Het kan ertoe leiden om stapsgewijs, integraal de vakleerkracht LO te benoemen. Schoolbesturen, directies en ouders kunnen de politiek verantwoordelijken hierop aanspreken. Gezien het komende 'slechts' kaderscheppende beleid van OCW moeten gemeenten en schoolbesturen keuzes maken. Het Groninger Sport Model laat zien wat een bundeling van krachten van de BOS-partners neer kan zetten.

DE URENTABEL

Voor het VO is de eerste voorwaarde voor certificering, dat de school voldoet aan de minimumlessentabel voor het vak lichamelijke opvoeding. Het vakwerkplan voor het bewegingsonderwijs moet in doelstellingen, eindtermen en uren voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. Daarnaast moet er een breed aanbod zijn in bewegings- en sportactiviteiten zowel binnen als buiten het lesprogramma. Indien een school afwijkt van de minimumlessentabel zal er altijd een audit, een interview op locatie, plaatsvinden. Het gaat om het totaalaanbod van de school op het gebied van bewegingsonderwijs én sport. In het brede aanbod van bewegen en sport wordt nadrukkelijk gekeken naar een structurele samenwerking met de lokale sportvereniging of andere sportaanbieders. Een structurele samenwerking levert de school punten op.

Het urenaantal is in het PO één van de aandachtspunten. Indien een vakleerkracht op de school aanwezig is, dan worden de normatieve uren het meest gerealiseerd. Bij de inzet van de groepsdocent met de specialisatie bewegingsonderwijs of de situatie dat de groepsdocent de lessen bewegingsonderwijs geeft, zien we dat de norm steeds minder gehaald wordt. Er worden dan vaak andere prioriteiten gesteld. Uit de discussies, ook met andere partners betrokken bij het

E' SCHOLEN

FOTO: HANS DIJKHOFF

Misschien ook deelname aan verkiezing 'sportiefste school'

vaststellen van de criteria aanvraag PO, is duidelijk dat het hebben van een vakleerkracht hoog moet scoren.

WAT BLIJFT?

- Basisscholen moeten een aanvraag voor certificering als sportactieve school na afloop van het schooljaar indienen, het is altijd achteraf: eerst doen, dan krijgen.
- Meesturen van 'bewijsmaterialen':
 - programmaboekjes
 - flyers
 - bewijs van inschrijving
 - krantenartikelen
 - etc.
- Er moet een breed aanbod zijn van bewegings- en sportactiviteiten zowel binnen als buiten het lesprogramma.
- Er wordt nadrukkelijk gekeken naar een structurele samenwerking met de lokale sportverenigingen of de gemeente, de buurt waarin de school zich bevindt.
- Voor deelname aan diverse activiteiten op het gebied van bewegen en sport kan de school punten verdienen.
- Publicatie op de website KVLO, NOC*NSF, NKS en NISB onder een nieuwe kopje: sportactieve scholen PO; gecertificeerd zijn.
- Gebruik van logo sportactieve school in eigen pr- en communicatiemiddelen van de school voor de tijd van de toekenning.

- Een blijvende herinnering in de vorm een plaquette waarop de jaren vermeld staan dat de school een aanvraag heeft ingediend.

WAT MOET ANDERS VOOR HET PO?

Het is duidelijk dat een aantal criteria van het VO niet te gebruiken is voor het PO. Er moeten andere items op het aanvraagformulier komen. Een aantal voorbeelden:

- Hoe is bewegen en sport georganiseerd ?
- is er een Brede Schoolvisie?
 - naschoolse opvang & sport
- of
- is sport en spel naschoolse opvang?

Visie op bewegen en sport voor jonge kinderen

- aandacht voor spel- en bewegingsmogelijkheden in en rond de school
- sportieve activiteiten tijdens schoolreisjes.

In de randvoorwaarden

- hebben van een vakleerkracht
- lesgeven door gespecialiseerde groepsdocent
- inzet van de LOBOS
- hoe is de speelplaats ingericht?
 - kind-/bewegingsvriendelijk

FOTO: ANITA RIEMERSMA

'Wordt mijn school straks sportactieve school?'

- gaat het hek na tien over vier dicht
- buurtfunctie van het speelplein
- taakbeleid: wat staat in de normjaartaak?
- zijn er actieve pauzes op de school?
 - zijn er pauzebeweegpakketten ?
 - gezonde maaltijd overblijvers?

Programma

- is er schoolzwemmen?
- zijn er thematische activiteiten (bijv een circus)?
- is er een bewegings- sportprogramma voor minder actieve of motorisch zwakke leerlingen?

Maar ook deelname aan projecten zoals bijvoorbeeld:

- deelname aan specifieke campagne van sportbonden: de gezonde vereniging
- Fair-play campagnes of 'acties' gericht op sport&respect
- Olympische Educatie
- De Gezonde School
- Heart Dance Award.

EN NU VERDER?

In januari is er op het bureau van de KVLO voor het primair onderwijs overleg geweest tussen vertegenwoordigers van een aantal gemeenten, NOC*NSF, NKS en SLO over certificering van sportactieve scholen én de verkiezing van de sportiefste school van Nederland. De komende weken zal het aanmeldingsformulier voor het PO verder ontwikkeld worden.

Ook de verkiezing van de sportiefste school zal opgestart worden. In de komende jaren zullen in de diverse gemeenten tijdens de lokale verkiezingen rond de sportman- sportvrouw, sportploeg etc. ook de

basisscholen meedingen. De winnaars plaatsen zich dan voor de landelijke finale.

Vóór de zomervakantie zullen we u in de *Lichamelijke Opvoeding* nader informeren.

Gezien de vele positieve reacties en de aanvragen voor het certificering mag voorzichtig geconcludeerd worden dat certificering in het VO zijn plaats gaat verwerven. Zeker als OCW daar verder op aansluit in het kader van de kwaliteitseisen.

Ook de deelnemers aan het overleg voor het PO zien een win-win situatie bezien vanuit de partners van de BOS-driehoek.

De hype zal zeker de komende jaren een blijvertje blijken te zijn.

AANVRAAG CERTIFICERING VO

Voor het schooljaar 2003-2004 kunnen scholen nog steeds een aanvraag indienen. Het aanmeldingsformulier kan op www.schoolen-sport.nl worden gedownload. Het certificaat heeft dan een geldigheidsduur over de kalenderjaren 2004 en 2005. Na de zomervakantie kunnen aanvragen over het schooljaar 2004-2005 worden ingediend. TIP: begin nu al voor de komende aanvraag allerlei materiaal te verzamelen, want het aanmeldingsformulier moet met alle bewijsstukken opgestuurd worden naar het bureau van de KVLO.

CORRESPONDENTIE: Aernout Dorpmans

Beleidsmedewerker school&sport KVLO

Postbus 398, 3700 AJ Zeist

e-mail: schoolsport@kvlo.nl

NASCHOLING

EEN TERUGBLIK EN EEN BLIK VOORUIT VAN AFDELING GELRE

PAPENDAL 2004 EN 2005

Juni 2004 waren wij weer even thuis op Papendal om met een ludiek/prestatief programma ons 75-jarig jubileum te vieren. Hierbij gesteund door een voormalig Haags couveusekintje (hoewel nog steeds Haags), die de inleiding verzorgde. Door: Lex Kruis

De toon werd gezet met een combinatie van deskundigheid en humor. Enerzijds haar bezorgdheid uitsprekend over het gereedkomen van de accommodaties in Griekenland, anderzijds fel van leer trekkend tegen die directies - 'Geef me het telefoonnummer maar even' - die het mountainbiken te vrijblijvend en niet des schools achtten.

Haar reputatie als de makkelijkst toegankelijke bobo van het westelijk halfrond, maakte ze volledig waar. Bevlogen het belang van bewegen onderstrepend, stuurde ze ons naar de workshops.

Een boeiende, wetenschappelijk verantwoorde lezing van Bert Otten, leerde ons dat kleine kleinigheden grote gevolgen kunnen hebben. Zeker waar het in de topsport om seconden gaat.

Ook hier voldoende humor aanwezig om niet te verzanden in een gortdroog verhaal. De circusactiviteiten boden naast veel plezier, het opkrikken van de eigen vaardigheid. De acrogym gaf de mogelijkheid tot perfecte samenwerking, waarbij uiteraard ook de stemming zeer positief was. De feestavond werd op gepaste wijze genoten.

Tenslotte zonder ontbijt op pad, grensverleggend, de eigen vaardigheid zowel technisch als conditioneel op een fiets op een hoger plan zien te brengen. We gingen ervoor, al kwam bij een enkeling de lasagna, na de brunch in het bos, de neus uit. Zie voor een indruk de foto's.

Eenmaal terug op Papendal onmiddellijk evalueren. Spontane aanbiedingen om zowel bestuur als activiteitencommissie te komen versterken.

Tot ziens op maandag 6 en dinsdag 7 juni 2005!

PROGRAMMA-INDRUK

Rekening houdend met de wensen van de leden, gaan we onszelf verdedigen, we gaan voor golf, we hebben het over onze rechtspositie en cao-ontwikkelingen, we doen aan uni-hockey, aan break- en streetdance, we houden ons bezig met motivatie en agressief gedrag tijdens onze lessen, we pakken

de frisbee en we sluiten af met een gezamenlijke partij softbal.

Een intensief, bomvol programma, waarvoor menig collega eerst op hoogtestage zal moeten. <<

CORRESPONDENTIE:

lex.kruis@wolmail.nl

KVLO

VERVANGING OUDE KOLTHOFF LIJSTEN

VERNIEUWDE INVENTARISLIJST

De KVLO krijgt regelmatig het verzoek van de leden om een voorbeeld van een inventarislijst te geven die een verantwoorde inrichting van gymnastiekaccommodaties weergeeft. Dit kan zijn vanwege nieuwbouw en een nieuwe inrichting in afstemming met het vakwerkplan. Maar de inventarislijst is tevens bedoeld als een richtlijn voor de vervanging van de bestaande inrichting. Daarnaast komt dit verzoek ook regelmatig van gemeenten. Als een service aan de leden heeft de KVLO deze vernieuwde inventarislijst opgesteld. *Door: Maarten*

Massink en Alien Zonnenberg

STATUS

De inventarislijsten die tot nu toe werden gebruikt zijn de verouderde Kolthoff lijsten (jaren 80). Sindsdien is het onderwijs in de lichamelijke opvoeding binnen het voortgezet onderwijs enorm gewijzigd. Deze nieuwe inventarislijsten zijn ter vervanging van die Kolthoff lijsten. Echter, ook de vernieuwde inventarislijsten voortgezet onderwijs hebben geen wettelijke status. Ze worden gebruikt als richtlijn en iedere vaksectie kan zijn of haar keuzes daarin maken.

VERANDERINGEN IN HET ONDERWIJS

De nieuwe inventarislijsten VO zijn gebaseerd op de kerndoelen en de eindtermen voor het vmbo, havo en vwo. Met de veranderingen in het onderwijs is er een breder activiteitsaanbod gekomen en daarvoor zijn ook andere materialen nodig. Bijvoorbeeld het activiteitsgebied balanceren en daarbinnen het klimmen. Dit heeft een enorme variatie gebracht in de nieuwe materialen (o.a. de klimwand, klimnetten en horizontaal te stellen wandrekken). Binnen het springen zijn nieuwe mogelijkheden gevonden: de dubbele minitramp, maar ook de tumblingbaan. Daarnaast het gebruik van verplaatsbare afzetblokken, de zgn. gymblokken. Het activiteitsgebied zelfverdediging vraagt om mogelijkheden tot aanschaf van judopakken en -mat of de aanschaf van scherm- of boksmateriaal. Tevens is rekening gehouden met de vernieuwde didactiek binnen de lichamelijke opvoeding. Men werkt regelmatig in kleinere groepen, afhankelijk van de doelgroep en het onderwerp. Leerlingen zullen zelfstandig lesdelen uitwerken.

ARBO EN VNG

Voor de vaksectie is het van belang om de Arbonormen en de veiligheid in het oog te houden. Te denken valt aan het bedieningsgemak van grote vaste materialen; aan de verrolbaarheid van de verplaatsbare materialen en daarbij het gewicht. De Arbonorm van 23 kg. geldt voor elke werknemer, dus ook voor de docent bewegingsonderwijs. Het bovenstaande leidt ertoe dat de vergoedingsbedragen die zijn vastgesteld door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten), niet toereikend zijn voor een adequate inrichting anno 2005.

PROJECTGROEP

De vernieuwde inventarislijst voor het voortgezet onderwijs is ontwikkeld door een projectgroep bestaande uit drie docenten lichamelijke opvoeding voortgezet onderwijs, een SLO beleidsmedewerker, een ALO-docent, twee vertegenwoordigers van de toestelfabrikanten en een onderwijskundig beleidsmedewerker van de KVLO. In de resonansronde is een groot aantal scholen en deskundigen bevestigd. Binnen de KVLO is er een breed draagvlak voor de ontwikkelde inventarislijsten VO.

VOORBEELDEN OP BASIS VAN VAKVISIE

De inventarislijst laat drie voorbeelden van mogelijke zaalinrichtingen voor bewegingsonderwijs zien, waarbij in elk voorbeeld drie zalen zijn uitgewerkt vanuit verschillende visies. De documenten zijn in Excel aangemaakt en te vinden op de website van de KVLO. In dit document vindt u tabbladen met voorbeeld A, voorbeeld B, voorbeeld C,

een leeg tabblad om uw eigen inrichting samen te stellen en een tabblad met een toelichting op de materialen

Voorbeeld A:

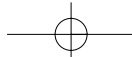
Optimale eerste zaalinrichting

Deze voorbeeldinrichting is gebaseerd op het financieringssysteem van de VNG, waarbij men in het geval van nieuwbouw recht heeft op een volledig ingerichte eerste zaal. Zaal twee bestaat uit 2/3 van de inrichting en zaal drie uit 1/3 (spelzaal). Daar valt het volgende over op te merken:

- 1 Wanneer men in het geval van eerste nieuwbouw één zaal kan inrichten is de inrichting van deze zaal 1 optimaal. Alle programmatisch relevante activiteiten kunnen op basis van deze inventaris worden uitgevoerd, ook klassikaal, in zaal 1. Zaal 2 bevat min of meer dezelfde materialen maar in mindere hoeveelheden (2/3 deel) zodat niet klassikaal, maar groepsgewijs veel activiteiten in deze zaal gedaan kunnen worden. Zaal 3 bevat weer 1/3 van de materialen van zaal 1, zodat de klas in drie groepen aan verschillende activiteiten kan werken. Hier kan niet gezwaaid of gesprongen worden, maar ligt het accent meer op spelen.
- 2 Deze vaksectie LO heeft, uitgaande van de kerndoelen en de eindtermen, gekozen voor een zaalinrichting waarbij alle activiteiten kunnen worden uitgevoerd.
- 3 Het oogt als een traditionele zaalinrichting, de indeling van zaal 1, 2 en 3 kan onderling uitgeruild worden.
- 4 Zaal 1 en 2 geven de mogelijkheden voor springen, zwaaien, klimmen etc. Zaal 3

FOTO: ANITA RIEMERSMA

De ouderwetse brug

wordt een spelzaal (extra mogelijkheid voor tafeltennis/tennis/badminton)

Voorbeeld B: Thema zaalinrichting

Dit is een voorbeeldinrichting waarbij de zalen zijn ingericht op basis van verdieping in activiteitsgebieden. Iedere zaal heeft zijn specialisatie. Met daarbij enkele opmerkingen.

- 1 Iedere zaal heeft een specifiek zwaartepunt qua activiteiten. Door deze specifieke keuze is er een behoorlijke diepgang mogelijk. Door grote variatie van zaalinrichting is er ook een zeer breed aanbod mogelijk door te rouleren in de zalen. Deze indeling is gebaseerd op een geprofileerde keuze.
- 2 Deze vaksectie LO kiest voor veel onderlinge afspraken over programmaopbouw. De kerndoelen en eindtermen zijn haalbaar, doordat men rouleert.
- 3 In zaal 1 kan optimaal worden gezwaaid (touwen, ringen, trapeze, schommels), geklimmen (klimwand, klimraam, klimtributen) en gesprongen met springtoestellen. Er kan zeer summier worden

gespeeld (basketbal, voetbal, trefbal).

- 4 In zaal 2 kan optimaal worden gesprongen met springtoestellen, grote trampoline en luchtgeveerde baan. Verder kan hier optimaal worden gespeeld (doelspelen: basketbal, hockey, korfbal, rugby, tsjoekbal, voetbal en terugslagspelen: badminton, tennis, squash, volleybal) en atletiek (kogel, polsstok en hoogspringen) worden beoefend.
- 5 In zaal 3 kan optimaal bewogen worden op muziek en aan zelfverdediging en jongleren worden gedaan. Er kan summier worden gespeeld (basketbal, hockey, voetbal, tafeltennis).
- 6 Verder kiest deze vakgroep voor opbergkasten voor kleding in iedere zaal en vinden ze het belangrijk dat leerlingen elkaar observeren en beoordelen (schrijfbordjes en video opname/afspeelapparatuur).

Voorbeeld C:

De 'brede' zaalinrichting

In dit voorbeeld is het mogelijk in iedere zaal alle activiteitsgebieden aan bod te laten komen, in kleinere groepen en onderling sterk gevarieerd. Opmerkingen daarover.

- 1 Deze vaksectie LO heeft gekozen om in elke zaal in kleine groepjes te werken waardoor klassikaal lesgeven vrijwel alleen mogelijk is d.m.v. het lenen van materiaal uit een andere zaal.
- 2 Omdat het budget van de drie zalen bij elkaar is gedaan en daarna gelijk verdeeld is over de drie zalen kan je tot een gelijkwaardige materiaalverdeling voor de zalen komen.
- 3 In iedere zaal kan je elk bewegingsprobleem aanbieden, met dien verstande dat je het met verschillende toestellen doet. Rouleren van zalen is daardoor niet nodig. In de drie zalen bij elkaar heb je alles in huis!

DE BUITENACCOMMODATIE

De buitenaccommodatie is in dit Excel document opgenomen voor drie buitenplaatsen conform aan het aantal zalen. In de VNG bedragen voor nieuwbouw staan

slechts bedragen voor twee buitenaccommodaties, de projectgroep acht dit niet wenselijk aangezien de kerndoelen en eindtermen binnen relatief korte tijd door alle leerlingen behaald moeten worden.

In veel gevallen zal een school gebruik maken van een bestaande accommodatie, waar materialen gebruikt kunnen worden. Deze gelden zouden dan gebruikt kunnen worden voor de aanschaf van ontbrekende materialen én voor bijvoorbeeld skates, schaatsen, doelpalen en baskets op het plein. De inventarislijst buitenaccommodatie is zeer bruikbaar om de activiteiten eigentijds te kunnen aanbieden.

GEBRUIK INVENTARISLIJST VOORTGEZET ONDERWIJS

De vernieuwde lijsten worden gepresenteerd in een Excel document en u kunt ze downloaden op www.kvlo.nl.

Binnen dit document zijn drie voorbeelden van zaalinrichtingen gegeven. Afhankelijk van de wijze waarop een school en een vaksectie LO zich wil profileren kan hier naar behoefte een keuze uit worden gemaakt. Achter elk voorbeeld van zaalinrichting staat een leeg document waarmee men zelfstandig zijn zaal kan inrichten. Door het systeem wat Excel biedt heeft men direct een overzicht van de kosten. De inventarislijst voor de buitenaccommodatie is gebaseerd op drie velden/c.q. buitenspeelplaatsen.

WERKING EXCEL DOCUMENT

Als u het document opent ziet u links bovenin UITVOUWEN, waardoor het hele document zichtbaar wordt en INVOUWEN, waarmee u een overzicht van de totaalbedragen krijgt.

De inventarislijst voortgezet onderwijs is ingedeeld vanuit de activiteitsgebieden turnen, spelen, zelfverdediging, bewegen op muziek en atletiek.

De eerste kolom geeft het materiaal aan en door met de cursor op het rode vlaggetje te staan krijgt u de toelichting materiaal. Deze kunt u tevens uitprinten door onderaan de bladzijde op TOELICHTING te klikken, waar

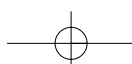
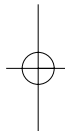
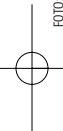

FOTO: ANITA RIEMERSMA

Materiaal waarmee je alle kanten op kunt

u een gedetailleerd overzicht van de materialen, voor wat betreft inhoud, grootte, zwaarte en mogelijke alternatieven aantreft. De volgende drie kolommen tonen de prijs per eenheid, de afschrijvingstermijnen in jaren, de afschrijving per eenheid en het jaarlijks te reserveren bedrag.

De daarop volgende drie kolommen geven per zaal aan wat de keuze van de projectgroep is.

De kolommen daarna geven u de mogelijkheid om zelf uw zaal in te richten door de

getallen aan te passen. U ziet direct een overzicht in totaalbedragen.

Onderaan staat het totaal per zaal en van de gehele inventaris over de drie zalen berekend.

In het document LEEG kunt u uw eigen zaalinrichting ontwerpen waarbij het eindresultaat direct zichtbaar wordt in de begroting. De prijzen en totaalbedragen zijn een gemiddelde van alle firma's.

De firma's verzorgen de jaarlijkse prijscorrectie. Een stelpost is een financiële ruimte die je

reserveert voor uitgaven die je kan maken voor een bepaalde activiteit, waarbij de vakgroep keuzes kan maken met betrekking tot de invulling van die financiële ruimte.

IN EEN BEHOEFTE VOORZIEN

Met deze inventarislijsten voortgezet onderwijs hoopt de KVLO in een behoefte te voorzien voor scholen, gemeenten en docenten LO, op basis van voorbeelden gebaseerd op landelijke programma's, didactische veranderingen en vernieuwde prijsopgaven. Dit gecombineerd in een digitaal document dat automatisch berekeningen (totaalprijzen en afschrijvingen) doorvoert, stelt de gebruiker in staat zijn eigen situatie te schetsen en de financiële consequenties direct te overzien.

De vernieuwde inventarislijst voor het voortgezet onderwijs is ontwikkeld door een projectgroep bestaande uit Bert van Klaveren, Ger van Mossel, Alien Zonnenberg, Maarten Massink en vertegenwoordigers van de toestelfabrikanten. In de resonansronde is een groot aantal scholen en deskundigen bevraagd.

CORRESPONDENTIE:

onderwijs2 @kvlo.nl

Aankondiging

BELEVES, DIGITAAL LEERLINGVOLGSYSTEEM BEWEGINGSONDERWIJS (CD-ROM)

Arnold Consten en Jeffry van de Vuurst

SLO in samenwerking met KVLO

Illustraties van Hendrik J. Vos

Jan Luiting Fonds, Zeist, 2005

Postbus 398, 3700 AJ Zeist

Fax: 030-6912810

E-mail: alg@kvlo.nl

ISBN: 90 72335 40 6

Prijs: € xxxx

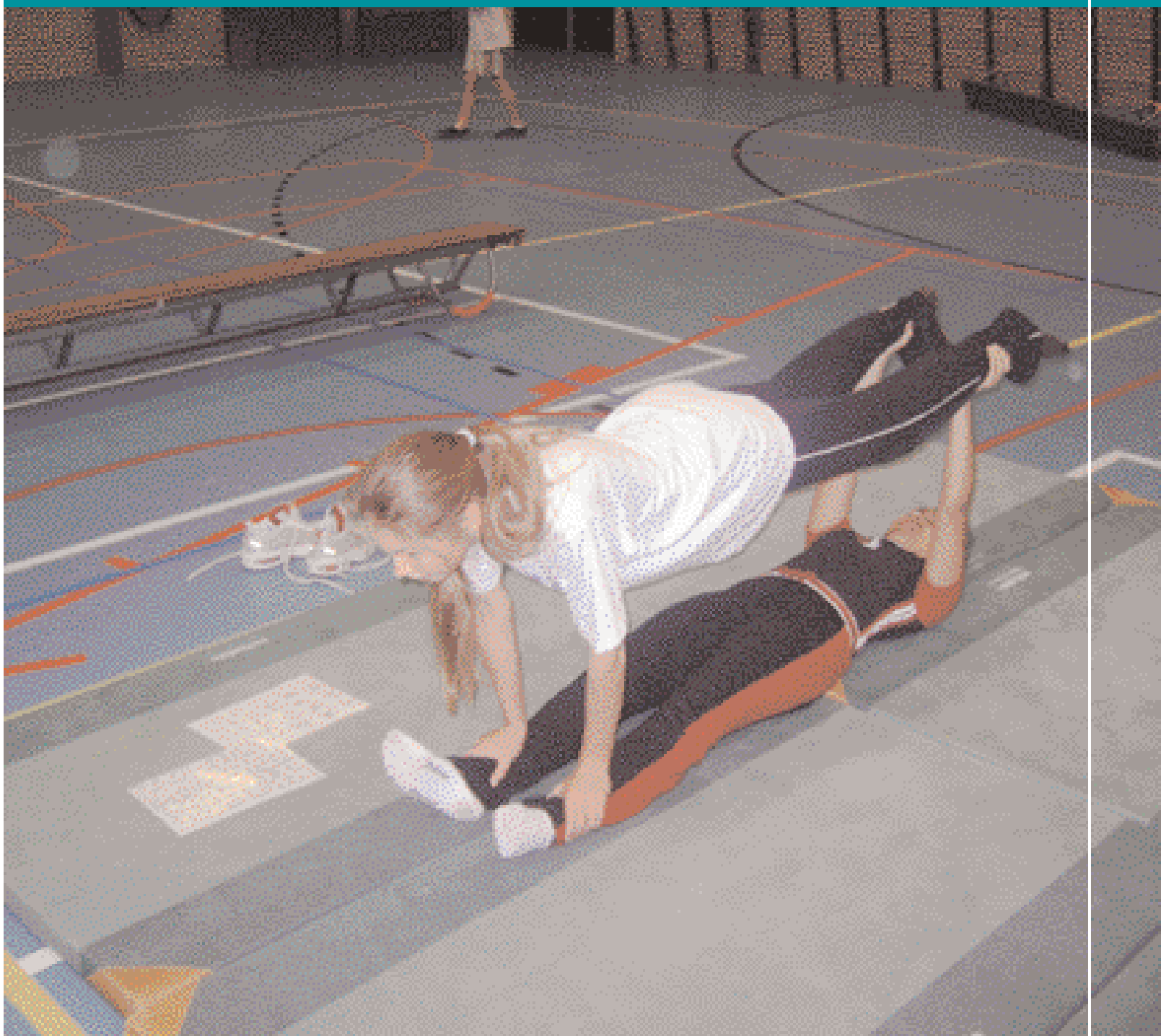

Beleves is een gebruiksvriendelijk digitaal leerlingvolgsysteem, gebaseerd op de leerlijnen en tussendoelen uit het *Basisdocument Bewegingsonderwijs*.

Door gericht te kijken kan er gestructureerd en planmatig gewerkt worden aan de bewegingsontwikkeling van kinderen. De tussendoelen maken het mogelijk de vorderingen van individuele leerlingen te observeren. Op basis van die observaties kan leerhulp geboden worden en kunnen bewegingsarrangementen aangepast worden.

Dit digitale leerlingvolgsysteem heeft veel toepassingsmogelijkheden, waaronder overzichten per leerling en per groep, het berekenen van gemiddelde scores en een snel overzicht van de bewegingszwakke leerlingen.

PRAKTIJKATERN

PRAKTIJK BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS

22 HOGER DAN HOOG (1) *B. Baremans*

25 PIRAMIDES BOUWEN *Reginald Leper*

PRAKTIJK VOORTGEZET ONDERWIJS

SPECTACULAIRE SPRINGVORMEN VOOR OP SCHOOL

HOGER DAN HOOG (1)

In een eerdere artikelenreeks omtrent springen met verende afzetvlakken (verschenen in 2003 en 2004) is een opening geboden naar meer spectaculaire springsituaties binnen de atletiek. Naar aanleiding van deze reeks zijn veel positieve reacties binnengekomen. En bij een onlangs op de Calo georganiseerde studiedag bleek de workshop die dit onderdeel bevatte tot driemaal toe 'uitverkocht'. Een en ander doet vermoeden, dat er in het werkveld blijkbaar meer behoefte bestaat aan uitdagende en aansprekende atletiekactiviteiten.

POLSSTOKHOOGSPRINGEN IS OVERAL MOGELIJK

Daarom nogmaals springen, dit keer met een polsstok als hulpmiddel. U gebruikt gewoon de gymzaal. Het enige waarover u extra dient te beschikken is een zogenaamde 'Trimmstabe'. Deze is o.a. via Maré Didakt in Zwolle aan te schaffen voor een bedrag van € 128,-. En met een viertal stokken kan in feite met de helft van de klas worden gesprongen. Welke buitengewoon uitbouwbaar en echt vernieuwende activiteit kan structureel zo goedkoop worden aangeboden? Voordeel van deze stokken is dat ze, door een stroeve rubberen bal op de kopsen kanten, zonder insteekpunt op een gewone zaalvloer zijn te gebruiken. De combinatie van de ondergrond en de samenstelling van het rubber geven onderling zoveel weerstand, dat de stok bij gewoon gebruik zal blijven staan.

Indien na verloop van tijd een vervolg gezocht wordt in het springen over een lijn, is een tweede extra attribuut benodigd: een droogloopmat die fungeert als insteekpunt (zie foto 2). Een geschikte mat kost ongeveer € 15,-.

ENIGE GESCHIEDKUNDIGE INFO

Het springen met een polsstok kent een rijke historie en meerdere varianten. In noordelijker contreien is vooral het polsstokverspringen populair geworden in de vorm van het befaamde fierljeppen. Menig landgenoot heeft hier in het verleden behalve een natte broek ook prachtige herinneringen aan overgehouden. Binnen de atletiek heeft men de competitie echter niet zozeer gezocht binnen de variant waarin de overbrugde afstand geldt, maar wel waarin de hoogte telt. Na achtereenvolgens met bamboe en stalen stok gesprongen te hebben, werd rond de jaren '70 van de vorige eeuw, ongeveer gelijktijdig met de entree van het schuimrubber, de fiberglasstok geïntroduceerd. Vanwege het sterk buigzame maar gelijktijdig zeer sterke karakter, kon deze nieuwe stok een enorme hoeveelheid kinetische energie verwerken en opslaan. Een hoeveelheid energie die de springer halverwege zijn stijging richting de verticaal majestueus deed lanceren. Hierdoor zorgde de entree van het fiberglas voor een niet aflatende reeks aan wereldrecords. Een reeks die eigenlijk pas sinds het afscheid van de befaamde Rus Sergei Bubka (WR van 6,14 meter) een halt is toegeroepen.

Ook met de voorheen gangbare materialen en technieken zijn in het verleden echter zeer aansprekende resultaten geboekt. Wat dacht u van ruim vier meter met bamboe en zelfs bijna een meter meer met staal. Dat niet perse fiberglas nodig is om de aarde even te laten voor

Foto 1: De rubberen bal op de kopsen kant van de Trimmstabe maakt steunspringen in de zaal uitstekend mogelijk

FOTO: DAS BAREMANS

wat ze is, blijkt wel. En indien u via een naburige atletiekvereniging nog een tweetal stalen stokken zou kunnen bemachtigen (die daar veelal toch slechts liggen te verstoffen), kunt u uw reeks polsstok-springen in de zaal voorlopig nog wel even verlengen. Tot en met de buitenperiode waar een stalen stok in combinatie met verspringbak voor een prachtig vervolg kan zorgen.

DE FEITELJKHEDEN

Polsstokhoogspringen heeft als kenmerk dat de atleet (c.q. leerling) daarmee hoger kan springen, dan zonder hulpmiddel. Dat veronderstelt echter wel twee zaken. Namelijk dat de springer durft te vertrouwen op het feit dat de stok niet breekt en dat deze gebruikmaakt van de buigzame werking ervan. Met dat eerste hebben veel leerlingen bij aanvang van het polsstokhoogspringen moeite. Want wie, behalve de

docent, garandeert immers dat de stok niet breekt onder het gewicht van de gebruiker.

Niet alleen om het vertrouwen van de leerling in het materiaal te doen toenemen, maar ook om te wennen aan de hantering van de stok, doet men er om die reden verstandig aan, om te starten met steun-springen. Er geldt daarbij een aantal principes.

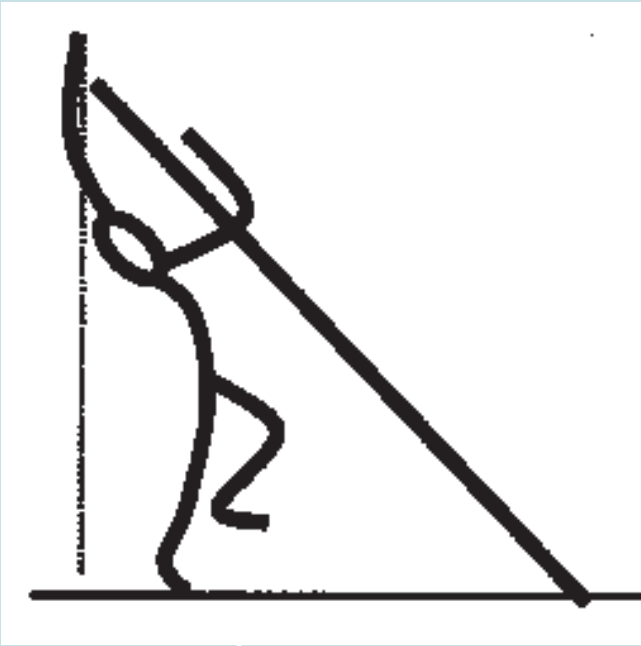
PRINCIPES STOKHANTERING

De stok zal alleen als steunpunt kunnen fungeren als de springer de stok relatief dicht langs zij passeert. Alleen dan immers komt het zwaartepunt voldoende dicht boven het steunpunt (onderzijde stok) te liggen.

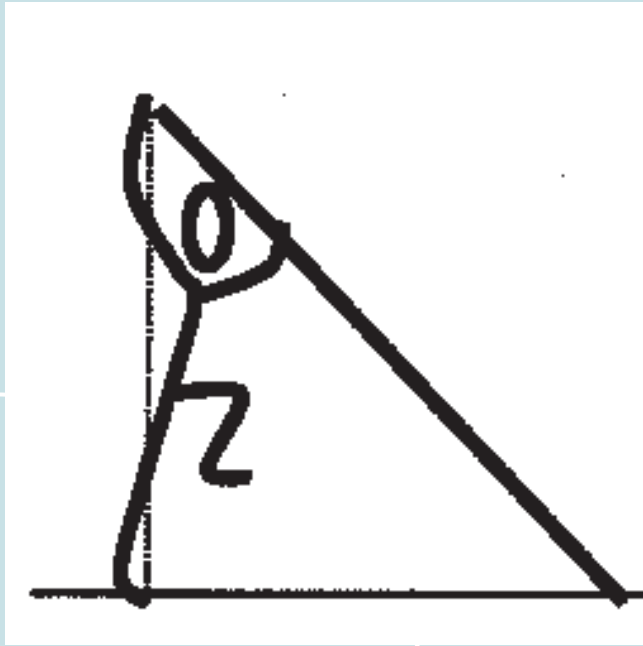
Een tweede belangrijk principe is dat de springer van voldoende afstand (dus met een royaal verre stokplaatsing) moet inspringen. Doet

Foto 2: Een droogloopmat fungeert als insteekpunt bij het springen met halve draai

Teveel 'onderloop' maakt dat het inspringen onder een onmogelijke hoek moet plaats vinden, met een reële kans op achterover vallen van voor de springer

Het inspringen met een voor het gevoel wat royale, verre stokplaatsing maakt dat bij het steunspringen de leerling relatief veel 'grip' heeft op wat hem overkomt en veel meer rechtop gaand de grond verlaat. De juiste afzetplek ligt hierbij onder de bovenste stokhand

deze dat niet en ontstaat er teveel 'onderloop', dan loop je het risico dat bij de insprong de springer achterover valt. Geldend criterium bij het polsstokhoogspringen is, dat de springer in zijn afzetactie met zijn afzetvoet onder de bovenste stokhand blijft en deze niet passeert. Het derde, mogelijk meest belangrijke principe is dat een te hoge greephoogte in combinatie met een te trage afzet en teveel onderloop, onherroepelijk zal leiden tot het terugvallen van de springer. Deze is derhalve in eerste instantie gebaat bij een zeer beperkte greephoogte.

GEWENNING AAN EEN JUISTE STOKHANTERING

Het steunspringen vormt de ideale gelegenheid om leerlingen te laten wennen aan de hantering van de stok. Dat betekent allereerst een niet te hoge grip. Immers een hoge grip veronderstelt een hoger tempo van inspringen om de verticaal te kunnen passeren. Terwijl voor het gemak van het springen het tempo in eerste instantie juist laag dient te blijven. De stok dient daarom in eerste instantie maar iets boven strekhoogte te worden vastgehouden met de handen ongeveer op schouderbreedte uit elkaar. Verder dienen de leerlingen gewend te raken aan de zijde van passeren van de stok ten opzichte van de greep en aan de wijze van opschoppen van de benen. Hierbij geldt het 'driemaal R-principe':

- en rechtshandige springer dient hierbij de stok met zijn rechterhand boven vast te pakken
- de stok aan de rechterzijde te passeren en
- daarbij met zijn rechterbeen opschoppen, ofwel met links afzetten.

De clou hierbij is, dat de leerling leert ervaren, dat de stok niet weg-glijdt en dat de beweging niet anders verloopt als die van een gonde-

lier in Venetië of van een schipper op zijn punter. De eerdergenoemde aandachtspunten dienen nauwgezet te worden gecontroleerd, omdat de praktijk uitwijst dat leerlingen veelvuldig aan de verkeerde zijde passeren. Of met het verkeerde been afzetten. Overigens kan dit laatste, als het zich slechts zeer hardnekkig laat corrigeren, beter worden toegestaan. Gunstig is het echter niet, vanwege de neiging tot roteren die hierdoor ontstaat en dat de afzet, vanwege de afstand tot de stok, minder langdurig en daardoor op termijn minder krachtig is.

Wordt vervolgd

Dit artikel is te downloaden op www.gymleraren.nl

CORRESPONDENTIE: b.baremans@windesheim.nl

KANSEN TOT VAARDIGER BEWEGEN EN SAMENWERKEN

PIRAMIDES BOUWEN (1)

Piramides bouwen biedt kansen tot het ontwikkelen van bewegings- én samenwerkingsvaardigheid. Je lokt dit uit door aan elke bewegersrol (onder-, boven- en middenpartner) en/of bewegingsgerelateerde rol (helper, toeschouwer, choreograaf) gelijktijdig een bewegings- en samenwerkingstaak te verbinden. Door: Reginald Leper

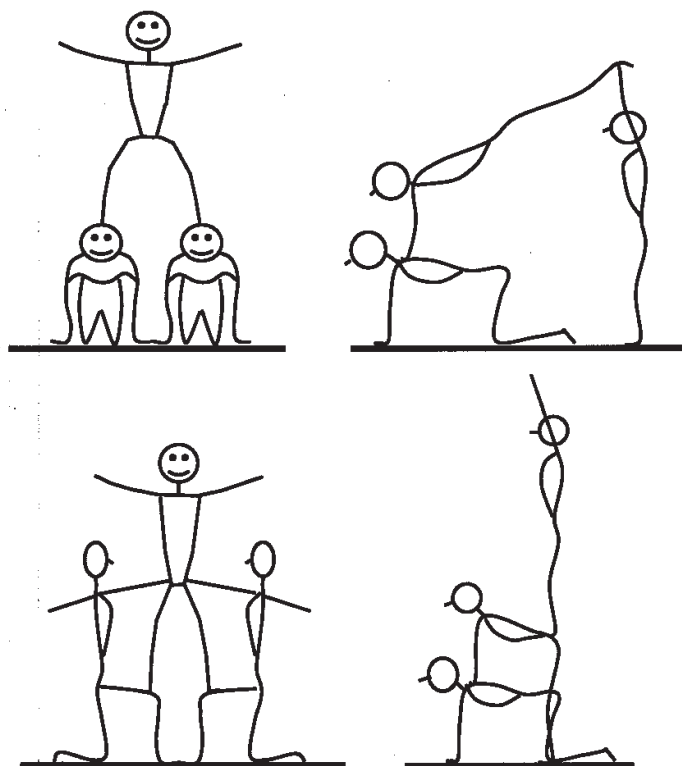
Het uitgangspunt voor dit aanbod zijn vier piramides met drie bewegers die de basismodules vormen voor het bouwen van piramides met drie, vijf en zes bewegers. Deze basispiramides zijn geselecteerd op basis van eenvoud, beperkte moeilijkheidsgraad en uitgebreide uitbouw mogelijkheden. Alle leerlingen kunnen ongeacht hun bewe-

gingsvaardigheid, zelfstandig en met succes deze basisvormen bouwen, variëren en uitbreiden tot meer omvangrijke piramides.

Er wordt een beroep gedaan op de werkvorm samenwerkend leren waarbij volgende sleutelbegrippen toegepast worden.

- Positieve wederzijdse afhankelijkheid: elk teamlid neemt beurte-

Kijkwijzer 1: overzicht basispiramides met 3 bewegers

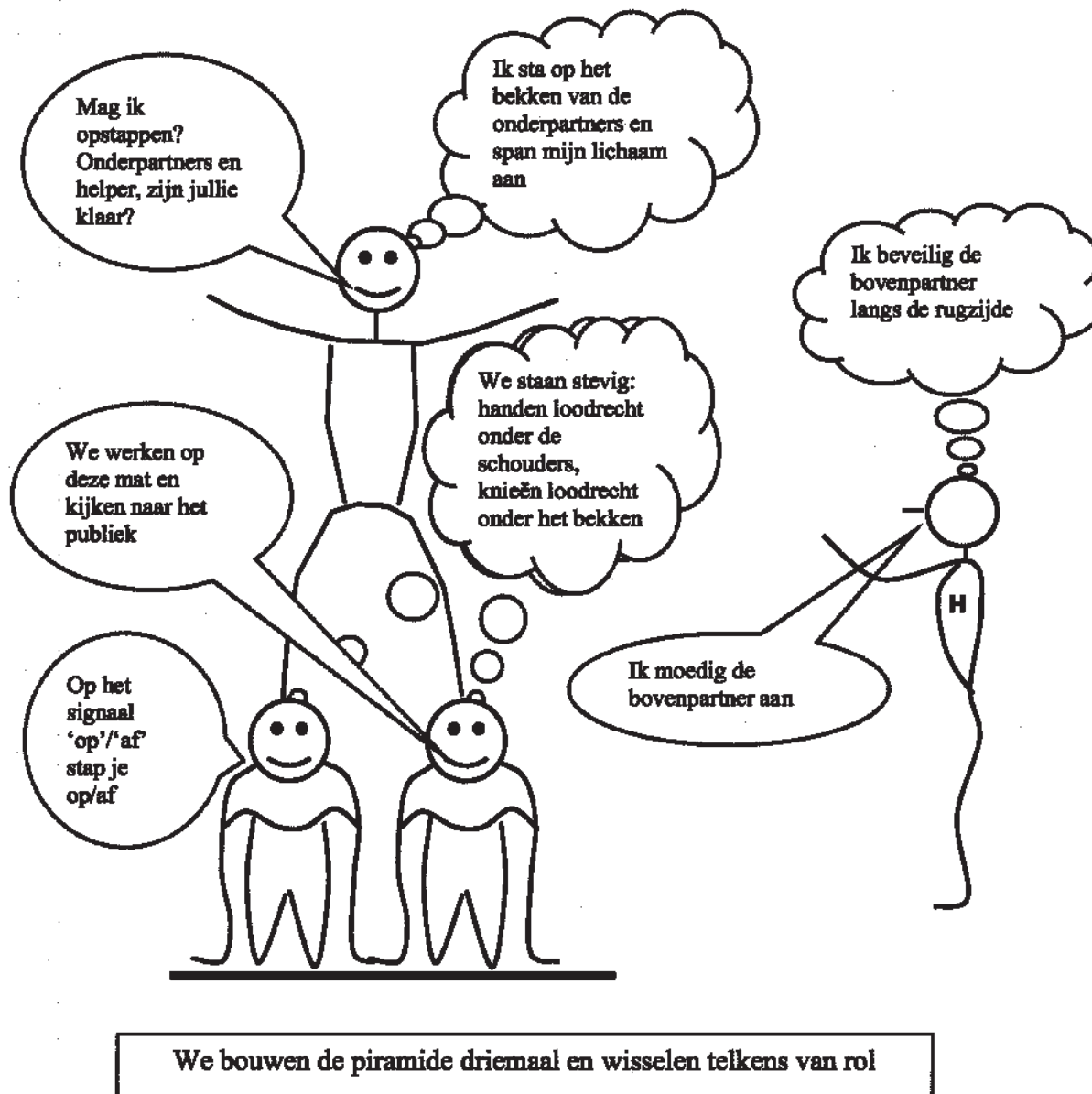

- Je bouwt deze piramides in teams van 4 leden.
- Met deze basispiramides kan je piramides van 3, 5 en 6 bewegers construeren.
- Je leert deze piramides, je verbindt ze aan elkaar en presenteert ze op muziek.
- Je leert de bewegings- en samenwerkingsrollen van de onderpartner(s), middenpartner(s), bovenpartner(s) en helper(s). Kijkwijzers 2, 3, 4 en 5 geven je hierover meer informatie.

Samenwerkingsrollen

Bewegingsrollen

Kijkwijzer 2: basispiramide stand op bekken van 2 onderpartners

lings verschillende rollen en taken op.

- Individuele aanspreekbaarheid: elk teamlid is verantwoordelijk voor de eigen rol en taak, maar ook voor het groepsresultaat.
- Directe interactie: kleine en heterogene groepen lokken overleg en discussie uit.
- Aandacht voor sociale vaardigheden: effectief samenwerken leidt tot succesvoller bewegen.
- Evalueren van het groepsproces: de teamleden bespreken de sterke en zwakke punten van de samenwerking.

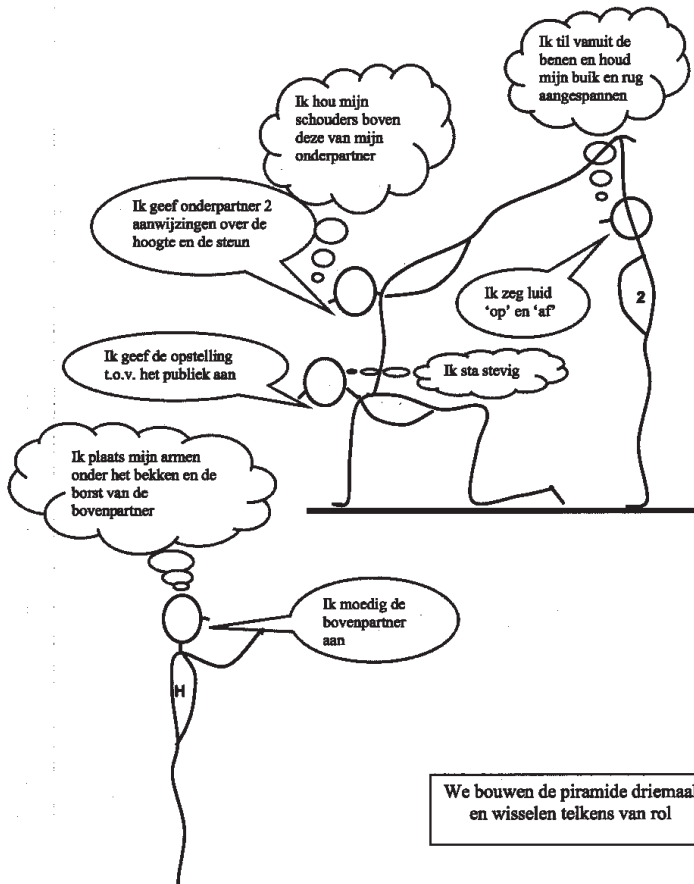
De instructie voor het bouwen van de piramides gebeurt met behulp van kijkwijzers en heeft betrekking op de piramidevorm en/of op de specifieke rollen en taken. Aan elke rol worden zowel bewegingstaken (je lichaam aanspannen, een stevige basispositie aannemen, je lood-

recht opdrukken, ...) als samenwerkingstaken (actief luisteren, volledige informatie geven, gedoseerd helpen, hulp vragen, positieve en negatieve feedback geven, ...) gekoppeld. Belangrijk is dat leerlingen samen met de leraar reflecteren over hun bewegings- en samenwerkingstaken. Dit kan na het beëindigen van een opdracht of naar aanleiding van een (zelf)evaluatie.

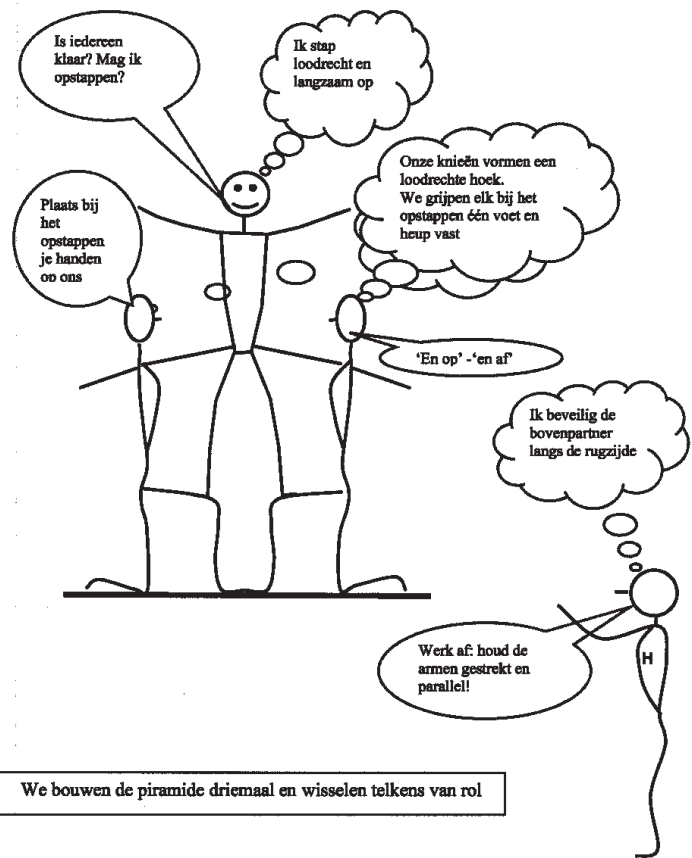
TEAMS VORMEN

Hoewel heterogene teams de meeste leerkansen bieden, moet de leraar erop toezien dat de tegenstellingen tussen de teamleden overbrugbaar zijn. Een heterogeen team bevat onderpartners en bovenpartners, vaardige en minder vaardige leerlingen, doeners en denkers, beschouwers en toepassers, impulsieve en bedachtzame leerlingen,

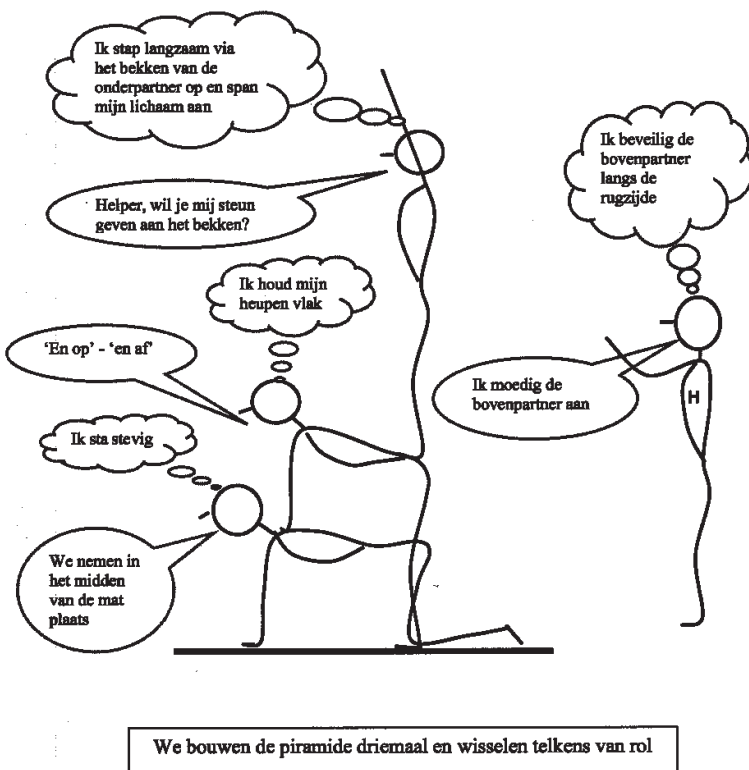
Kijkwijzer 3: basispiramide handen- en voetensteun

Kijkwijzer 4: basispiramide stand op dijen van 2 onderpartners

Kijkwijzer 5: basispiramide stand op bekken van middenpartner

leiders en volgers, enz. De teams moeten daarnaast voldoende ruim samengesteld zijn zodat de verschillende rollen (beweger, helper, instructeur, coach, ...) een kans krijgen.

PIRAMIDES MET DRIE BEWEGERS

Kijkwijzer 1 geeft een overzicht van de basispiramides en de verwachte taken. Kijkwijzers 2, 3, 4 en 5 geven concrete aanwijzingen over de afzonderlijke basispiramides en de daarbij horende bewegings- en

samenwerkingstaken. In een verdere fase kan je de teams vragen om variaties te ontwerpen op de basispiramides.

Wordt vervolgd

Dit artikel is te downloaden op www.gymleraren.nl

Correspondentie: reginald.leper@skynet.be

WEERSTANDSKAS

De KVLO kent een zogenaamde weerstandskas waar leden op vrijwillige basis aan mee kunnen doen.

DOEL

Het doel van de weerstandskas is het verzorgen van een uitkering aan leden bij derving van loon (inkomsten) ingeval van staking of werkonderbreking.

BIJDRAGE

Door de Ledenvergadering van 2002 is de bijdrage vastgesteld op een bedrag van € 15,- (eventueel jaarlijks bij te stellen).

BESTEMMING

Wat is de bestemming van de weerstandskas?

- 1 Uitkering bij staking.
- 2 Uitkering bij werkonderbreking.

De staking of werkonderbreking moet zijn uitgeroepen door onderwijsvakorganisaties en ondersteund door het HB c.q. de ledenvergadering.

Noot:

- a Voor vlotte ondersteuning heeft het HB

mandaat, met verantwoording achteraf.

- b Bij twijfel: wachten op de uitslag van de ledenvergadering.
- 3 Uitkering aan leden die in situaties komen waarin zij uit bepaalde overwegingen worden geacht mee te doen.

AAN WIE DE UITKERING?

In aanmerking voor een uitkering komen deelnemers aan de weerstandskas, voorkomend in de voor dat jaar vastgestelde lijst. Aanvragen voor uitkering moeten worden gericht aan het verenigingsbureau, onder overlegging van bewijsstukken.

HOOGTE UITKERING

- 1 De hoogte van de uitkering is max. € 45,- per dag bij een acht-urig werkrooster.
- 2 Het totaal uit te keren bedrag kan het saldo van de weerstandskas niet te boven gaan.
- 3 De eerste vier stakingsuren worden ge-

acht voor eigen rekening te zijn (1e dag-deel).

- 4 Uitkeringen worden alleen gedaan aan die deelnemers die voorkomen op de jaarlijks vast te stellen lijst.
- 5 Jaarlijks wordt er een nieuwe lijst opge maakt van deelnemers(sters), op basis van de stortingen van dat jaar. Deze lijst wordt per 1 oktober afgesloten.
- 6 Het uitkeringsjaar loopt van 1-10 t/m 30/9 volgend op het stortingsjaar. Bijvoorbeeld: stortingen vóór 1-10-2005 gelden voor de periode 1-10-2005 t/m 30-9-2006.
- 7 Inningskosten komen ten laste van de weerstandskas, baten komen ten goede van de weerstandskas.
- 8 Als er een kalenderjaar geen uitkeringen plaatsvinden, komen de tegoeden ten bate van het volgende kalenderjaar.

AFDELINGEN

HAARLEM E.O.

Nascholing turnen

Onderwerp de minitramp voor PO en VO

Woensdag 18 mei

Kaj Munkcollege

Kaj Munkweg 3

Hoofddorp

De eindejaarsactiviteit zal plaatsvinden op zaterdag 2 juli op het strand vanaf 14.00 uur.

NOORDERERF

Nacholing MRT

Screening in de lessituatie

Donderdag 7 juli

Plaats is nog niet bekend

De praktijkdag zal plaatsvinden op zaterdag 8 oktober

Een bijzonder vak vraagt om bijzondere regels!!!

Urenbescherming lichamelijke opvoeding moet blijven - [Minister wil af van urenbescherming LO - Klik hier voor meer informatie!](#)

Minister Maria van der Hoeven heeft het beleidsvoornemen om de beschermde status van het vak lichamelijke opvoeding in het voortgezet onderwijs ongedaan te maken. De verplichting voor scholen om alle jongeren in het vmbo, havo en vwo een minimum aan beweegtijd in het lesprogramma aan te bieden, zou daarmee komen te vervallen. Een voorstel tot wetswijziging hiertoe zal binnenkort aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Bewegen en sport zijn noodzakelijk in het dagelijks leven van jongeren. De school is bij uitstek de plaats om alle jongeren, in een gunstig pedagogisch klimaat, te bereiken en voor te bereiden op deelname aan de bewegingscultuur. Het hebben van voldoende bewegingsbekwaamheid en het leren kennen van eigen bewegingsvoorkeuren zijn voorwaardelijk om nu en later met plezier te bewegen. Vooral ook gelet op de toenemende bewegingsarmoede en de daarmee gepaard gaande vetzucht is een actieve leefstijl van groot persoonlijk en maatschappelijk belang. Met een aantrekkelijk binnen- en buitenschools sportaanbod kan de school een sleutelrol vervullen. Het is daarom eerder wenselijk om het aantal uren 'bewegen en sport' op school uit te breiden.

- [Download](#) hier de petitie "Urenbescherming Lichamelijke Opvoeding moet blijven"! (PDF 58 kb) - Sturen, faxen of mailen naar de KVLO
- [Download](#) hier ACTIES NU - Urenbescherming Lichamelijke Opvoeding in het VO. (PDF 117 kb)
- [Download](#) hier het overzicht met de uren tabellen. (PDF 346 kb)
- U kunt hier [online](#) naam en plaats doorgeven van de school die zich niet houdt of zal houden aan de minimumlessentabel!
- U kunt hier [online](#) naam, organisatie en functie van uw steunbetuiger doorgeven.
- U kunt hier [online](#) uw suggesties doorgeven.

Geen onderwijs

zonder bewegingsonderwijs!

INTERVIEW

GESPREK MET CEES VERVOORN

ALO AMSTERDAM VERHUIST NAAR NIEU

In mei verhuist de ALO in Amsterdam naar een, op een flinke steenworp afstand liggend, gloednieuw gebouw. Aanleiding voor de redactie om eens te praten met de directeur van de ALO, Cees Vervoorn. Naast het onderwerp gebouw passeerden nog diverse andere zaken de revue. Door: Hans Dijkhoff

Hij oogt als een sportieve, snelle man. Maar dat beeld zou ook negatief uitgelegd kunnen worden. Dat Cees Vervoorn niet alleen in het water snel is, heeft hij bewezen.

Zijn daadkracht is groot, getuige de realisering van de nieuwbouw van de ALO in Amsterdam. Het project is, van de eerste schets tot aan de opening van het gebouw, in een periode van drie jaar gerealiseerd. En dat is voor een gebouw als het onderhavige uniek te noemen. De oppervlakte is toegenomen van 5.000 naar 15.000 vierkante meter. Het had overigens maar een haar gescheeld of Amsterdam was zijn opleiding kwijt geweest. Toen Vervoorn in 1999 directeur werd, gingen de eerste gesprekken over nieuwbouw in Almere, dat de opleiding maar wat graag had binnengehaald. Door een goed bod van de gemeente Amsterdam kon dat echter worden voorkomen.

De grootte van het gebouw is verdriedubbeld, want er gaan meerdere opleidingen gebruikmaken van de accommodatie

'Inderdaad, naast de docentenopleiding lichamelijke opvoeding huisvesten we straks ook de opleiding SM&O (Sport, Management en Ondernemen). Deze opleiding onderscheidt zich van andere managementopleidingen doordat zij de sport als vertrekpunt neemt en niet het management. Daarnaast halen we de opleiding Voeding in huis

Cees Vervoorn

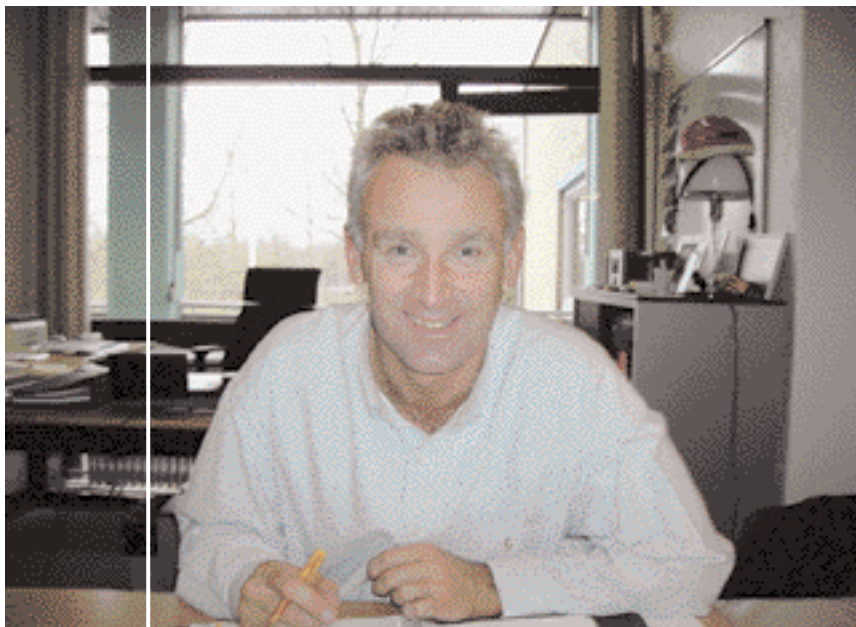

FOTO: HANSDIJKHOFF

en ook deze onderscheidt zich van klassieke diëtistenopleidingen door een veel breder uitstroomprofiel. Alle mogelijke varianten, die passen op de maatschappelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld sport en voeding, kunnen worden gekozen.

Daarnaast start in januari 2006 de Topcoachopleiding. Deze zal in Groningen en Amsterdam aangeboden worden en is een exclusief samenwerkingsverband tussen Groningen, Amsterdam en NOC*NSF.'

Hoe gaat die coachopleiding eruit zien?

'Na tweeëneenhalf jaar docentenopleiding of sportmanagent en ondernemen, kan men zich specialiseren voor de coachopleiding. Door middel van stages op hoogwaardige stageplaatsen bij de diverse sportbonden wordt de specialisatie gerealiseerd, de basis is voor iedereen gelijk.

Daarnaast kan er via zij-instroom of als belangstellende deelgenomen worden aan een deeltijd cursus, die eindigt met een diploma van de HvA en een certificaat van NOC*NSF'. De cursus is door de georganiseerde sport goedgekeurd! Hiervoor dient echter een assessment te worden afgelegd.

Het is de bedoeling dat op termijn de klassieke bondsopleidingen zullen verdwijnen en dat de hoogste (niveau 5) opleiding voor alle sporten te halen is in Groningen of Amsterdam. Niveau 4 via S&B-opleidingen blijft bestaan.'

Dat zijn dus vier opleidingen. Gaat dat goed met de capaciteit van het gebouw?

'De capaciteit van het gebouw is gericht op 1600 mensen. Door de drie opleidingen zitten we meteen aan het maximum. Echter door slim te roosteren met stages e.d. zal het maar sporadisch voorkomen dat de maximale capaciteit wordt benut. Bovendien worden er buiten de accommodatie nog steeds ruimtes gehuurd. Zoals straks in de nieuw te bouwen Sporthal Ookmeer, waarin een internationaal turncentrum zal zetelen. Er is ook een atletiekfunctie in de hal gepland. Daarnaast huren we het Sloterparkbad. Doordat we een directe verbinding hebben met de Sloterparkbad zullen watersporten waarschijnlijk in de toekomst ook weer deel uit gaan maken van het curriculum.'

Hoe is het bouwproces verlopen?

'Toen ik directeur werd, lag er al een plan van eisen om goed onderwijs te kunnen geven. Ik ben er trots op te mogen zeggen dat in de bouw vrijwel alles wat in het pakket van eisen zat, gerealiseerd is kunnen worden.

NIEUWE LOCATIE

FOTO: HANSDIJKHOFF

Detail van het grasdak

Aanleg van de parkeergelegenheid

FOTO: HANSDIJKHOFF

Daarnaast is het proces van tekening tot realisatie razendsnel verlopen, zeker voor Amsterdam. Drie jaar is heel kort. Dit kon doordat de processen van ontwerp en inrichten tegelijkertijd liepen. Dat gaf overigens wel eens strubbelingen doordat inrichters meer tijd wensten dan de bouwers konden toestaan.

'De rol van de gemeente Amsterdam veranderde gedurende de bouw steeds meer van partner, toen we werden binnengehaald, naar opponent tijdens de realisatie en ook dat was lastig en kostte veel energie.

'Op sommige punten heeft het college van bestuur van de HvA besluiten genomen die op termijn moeten bewijzen hoe goed ze zijn geweest. Bijvoorbeeld het klimaatbeheersingssysteem. We moeten afwachten of dat ook voor een sportomgeving goed werkt. Een tweede punt is de robuuste bouw met zichtbare constructies. In overleg is met het CvB besloten deze kenmerken te handhaven.'

In een open constructie zou akoestiek een nadelige factor kunnen zijn. Heeft kostenbesparing niet ten grondslag gelegen aan die bouwstijlkeuze?

'Natuurlijk speelt ook dat een rol. Geef je gedreven docenten de kans een eisenpakket samen te stellen, dan rijzen de kosten de pan uit. Het moet beheersbaar blijven. Echter, alles is doorgerekend en er is ons verzekerd dat overlast binnen aanvaardbare grenzen blijft. Er zijn diverse andere maatregelen genomen om geluidsoverlast te voorkomen. De praktijk zal het ook hier moeten uitwijzen.'

Is er bij de bouw rekening gehouden met de laatste onderwijskundige ontwikkelingen?

'Hiervoor moet je een tweedeling maken tussen theorie en praktijk. Het gebouw is volgens de laatste onderwijsconcepten van de HvA ingericht. Er zijn dus kleine vergaderruimtes voor twee tot twaalf personen, separate ruimtes voor overleg tussen docenten en studenten, leslokalen, een auditorium. Kortom, overal is rekening mee gehouden. Maar onderwijs verandert en na tien jaar kan wel blijken dat alles weer helemaal anders moet.

'In de praktijklokalen is ervoor gekozen om studenten te laten kennismaken met verschillende soorten werkomgeving, van een standaardzaal met houten vloer en standaardbelijning tot een zaal met 'state of the art'-inrichting met beweegbare balken waaraan ringinstal-

laties zijn bevestigd die op iedere gewenste plek in de zaak kunnen worden neergezet, verzonken palen voor netophanging enzovoort. Daarnaast een grote dojo en een *healthcenter*.'

Wat is daar de functie van?

'Door een deel van het gebouw commercieel te laten exploiteren druk je de kosten. De openingstijden strekken zich uit tot de avonduren, daardoor wordt de uitstraling van je gebouw heel anders. Het is trouwens ook de bedoeling dat de rest van het gebouw intensiever gebruikt gaat worden. Door het in huis halen van congressen bijvoorbeeld. In het *healthcenter* kunnen we studenten tevens praktijkervaring laten opdoen door er stageplaatsen te creëren.'

Nu heb je als zwemmer-van-huis-uit niet eens een eigen zwembad in huis. Is dat niet wat vreemd?

'Het liefst had ik natuurlijk een 50 meter wedstrijdbad met tien meter-toren in het pand gehad. Helaas zijn de kosten van de exploitatie van zo'n zwembad zo hoog dat het niet rendabel is er zelf een in huis te hebben. Bovendien hebben we het mooiste zwembad van Europa op nog geen 500 meter afstand. Dat het best lastig is met inroosteren van zwembaden in een commercieel bad, blijft een pijnpunt. Maar de uren staan op het rooster en dat blijft ook in de toekomst zo.'

Doen de ontwikkelingen in het land niet het ergste vrezen voor het niveau van de begeleiding van bewegen op scholen? Ik doel hiermee op het meer en meer oogluikend toestaan van lobos, mensen met een cios-opleiding enzovoort voor de klas.

'Ik denk dat de rol van de leraar lichamelijke opvoeding zoals we die nu kennen tussen nu en tien jaar drastisch zal veranderen. Dat heeft te maken met de enorme toeloop van onderwijsondersteuners uit het mbo, die wel een plek moeten krijgen. Dit mag echter niet ten koste gaan van de kwaliteit voor de klas. Een lobo mag in onze ogen dan ook nooit de plaats innemen van de docent die is afgestudeerd aan een ALO. Dat een verzekering bij ongelukken gewoon uitbetaalt, mag nooit een factor zijn. Het moet gaan om de kwaliteit van het onderwijs. In een brief aan de Minister heeft het ALODO (het directeuren-overleg van de ALO's) waarvan ik secretaris ben, dit standpunt ingenomen.

'In het kader van de BOS-driehoek gaat de LO-docent zeker een rol vervullen. Hierin kan hij de lobos en de werkers in de sport aansturen. Dat betekent dat we ons moeten bezinnen op de invulling van ons curriculum. Wat moeten we doen om die rol in de toekomst goed te kunnen vervullen? We zijn echter wel van mening dat het opleiden voor het onderwijs in ieder geval op de ALO moet blijven.

'Ondanks de voorgestelde autonomie van de scholen over invulling van het curriculum ben ik van mening dat bewegen daar in ieder geval deel van uit moet blijven maken. Ik ben daarom blij dat de motie Rijpstra is aanvaard, waarin wordt vastgesteld dat drie uur bewegen per week op school voor kinderen tot 16 jaar gewaarborgd moet worden. Gelukkig hebben vrijwel alle partijen een positief standpunt ten aanzien van bewegen. De VVD heeft het zelfs opgenomen in hun onlangs verschenen manifest. Het ALODO maakt zich er hard voor dat het vak blijft bestaan voor kinderen in de schoolgaande leeftijd.

'De hele discussie rondom obesitas en welvaartsziekten moet ertoe

leiden dat bewegen op de scholen een vanzelfsprekendheid wordt. Op termijn zullen namelijk de medische kosten voortvloeiend uit de bewegingsarmoede de besparingen op onderwijs in bewegen en het verkrijgen van een gezonde leefstijl ver overstijgen.

Mocht het nu zo zijn dat we inderdaad de bescherming kwijt raken dan betekent dat een tweedeling in het onderwijs. Enerzijds krijgen we dan scholen die zich profileren met bewegen en sport en anderzijds scholen die dat op andere wijze doen. Maar per saldo wordt het toch een verarming.

En als vader van jonge kinderen zie ik hoe belangrijk bewegen is voor het zelfvertrouwen van een kind, maar ik ben daarin natuurlijk gekleurd.'

Dan staat Cees op en loopt naar het raam. 'Nog een maand en dan gaan we over', mijmert hij. 'Bij de officiële opening in september hoop ik dat er zoveel mogelijk mensen komen, want zo'n opening van een nieuw gebouw is uniek. Het gebeurt maar eens in de 40 jaar.'

Begin mei zal de verhuizing zijn en dan gaan drie opleidingen in het nieuwe gebouw het schooljaar afmaken. De officiële opening van het gebouw is op 15 september. Enkele belangrijke personen (o.a. Erica Terpstra) zullen dan openingshandelingen verrichten waarna de festiviteiten van start kunnen gaan. In de middag is er een keur aan sportactiviteiten voor/door studenten en medewerkers. Op 16 september zal er een grote reünie zijn die duurt tot 02.00 uur 's nachts met optredens van o.a. veel oud-aloesers. Info is te lezen op www.exalo.nl, of www.alo.hva.nl

Ook telefonisch is informatie te verkrijgen op nummer 020 5995 821. Het adres van de nieuwe ALO met ingang van 9 mei is:

*Dr. Meurerlaan 8
1067 SM Amsterdam
Tel.: 020 5953 466*

Over Cees Vervoorn

Tussen 1980 en 1987 studeerde hij aan de interfaculteit LO van de VU om vervolgens een jaar naar China (Sjanghai) te gaan. Van 1988 tot 1992 studeerde hij op de Rijksuniversiteit van Utrecht aan de interfaculteit Medische Fysiologie en Sportgeneeskunde. Hij is daar ook gepromoveerd.

*Van 1992 tot 1999 was Vervoorn plaatsvervangend hoofd topsport bij NOC*NSF en van 1999 tot heden is hij directeur van de ALO in Amsterdam.*

Tevens is hij voorzitter van Topzwemmen Amsterdam vanaf 2001. In 1996 en 2000 is hij chef de mission geweest van de Paralympische ploeg.

Op de in dit artikel genoemde sites is een inschrijfformulier te downloaden voor deelname aan de reünie. ◀◀

CORRESPONDENTIE: redactie2@kvlo.nl

NASCHOLING

STUDIEDAG BASISONDERWIJS NOVEMBER 2004

'VOORUITGAAN DOOR STIL TE STAAN'

**De titel die de studiedag voor het basis-
onderwijs was meegegeven gaf genoeg stof
om over te praten en ook te doen.**

Hier een kort verslag. Door: Alien Zonnenberg

In een zangerig Belgisch dialect, opende Bart Vanreusel met een boeiend betoog getiteld 'Opvoeding en sport, teamspelers door diik en dun'?

Hij begon met twee struikelstenen die elkaars tegenpolen waren; de eerste was de 'alles is opvoedend hype', tegenover de geïdealiseerde en gebanaliseerde sport. Om zijn verhaal kracht bij te zetten kwam hij met het stripverhaal van Michel Vaillant. De eerste Vaillant-variant was die van de sportieve held, overal goed in, sociaal en geliefd bij de meisjes. De keerzijde was, Michel als een rijk verwend rotjong, ruig en valsspeland, hij deed niets, was lui, enkel sport, nou ja, autoracen en meiden waren wat voor hem. Het waren dezelfde plaatjes echter de context veranderde.

Van stripheld naar de vraag of opvoeding door sport een terechte claim is of bestaat dit alles uit een 'boomerang retoriek'; een benaming van Bart Crum voor een bewering die waar wordt door het gewoon te beweren. Vanreusel sprak in dit kader van een 'verhamburgering' van sport en beweging. Sport is overal goed voor; van integratie van minderheden tot peace-keeper wordt geclaimd dat deze aspecten een vanzelfsprekende relatie hebben met het doen van sport. Zo lijkt sport een Big Mac.

De claims gaan zelfs zo ver dat sport goed is voor marketing, gewichtsbeheersing en post-conflict reconstructie, 'wat dat laatste ook moge wezen'.

Daartegenover staat de ontwaarding van sport, door discriminatie, agressie, doping, kinderarbeid etc.

Wij moeten laveren tussen twee klippen, tussen de idealisering en de-gradering van de sport, waarvoor onderzoek nodig is.

EYES in Nederland heeft naar Vanreusel een juiste keuze gemaakt in haar gekozen speerpunten van waarden en normen, bewegingsbevordering en gezondheid en integratie. Wij *kunnen* sport opvoedend maken.

De speech viel zeker in goede aarde bij de deelnemers, niet in de laatste plaats door woorden als struikelstenen, die de herkomst van Vanreusel duiden, maar ook zijn openlijke jaloezie op de winst van Holland tijdens de Olympische spelen, charmeerde het publiek. Een warm applaus was zijn deel!

Rolf Touwen, organisator samen met Baukje Zandstra en bureau VAS, liet de deelnemers opstaan en stilstaan. Nu eens niet om een ernstige gebeurtenis, maar stilstaan bij al die mensen die zich als workshopleider hebben voorbereid op een kwalitatief goed programma. Stilstaan bij vooruitgaan in bewegen en onderwijs.

De studiedag basisonderwijs bood een breed scala aan workshops, theorie en praktijk. Het publiek wat opnieuw in groten getale op dit jaarlijks gebeuren afkwam, heeft genoten van een goed georganiseerd programma, met onderwijshoudelijke hoogstandjes. ◀◀

CORRESPONDENTIE: Onderwijs2@kvlo.nl

KVLO

ORGANISATIE MET EEN MISSIE

WAAROM NEDERLAND PANATHLON NOD

In België had vorig jaar een opmerkelijke bijeenkomst plaats waar sportgeschiedenis werd geschreven. In een bovenzaaltje van de Sint-Pietersabdij in Gent kwam in de marge van een congres over sportmanagement een handvol dames en heren samen om te debatteren over het delicate probleem van het kind in de sport. Aan tafel zaten experts en afgevaardigden van het IOC, van Unicef en van de grote sportfederaties (FIFA, FIBA, UCI, ISF...). Amper twee uur later was de 'Declaration on Ethics in Youth Sport' een feit. Panathlon International had de sportwereld overtuigd van het probleem en van de oplossingen.

Maar wat is in 's hemelsnaam Panathlon? Door Vic De Donder

De naam wordt al eens verward met Pentatlon en dat is niet eens zo gek. Want 'penta' betekent vijf in het Grieks en 'athlon' sport of wedstrijd. Vijfkamp dus. Als je weet dat 'pan' staat voor alle, dan snap je dat pan-athlon niets anders is dan 'alle sporten'.

Hola, zult u zeggen! Alle sporten? Daar zijn toch al verenigingen voor. Het Internationaal Olympisch Comité (IOC) en de General Assembly for International Sports Federations (GAISF). Om maar te zwijgen van de talloze organisaties die op allerlei niveaus, zelfs lokaal (de sportraden), alle disciplines omvatten.

OPDRACHT

Juist, maar naast de kwestie. Want Panathlon heeft een eigen karakter en een specifieke opdracht. De vereniging werd opgericht in 1951 in Venetië. Rotary fungeerde als voorbeeld. In minder dan tien jaar had elke Italiaanse stad haar eigen club en in 1960 stak de beweging de grens over naar Zwitserland. Vandaag zijn er wereldwijd meer dan 300 clubs in twintig landen en de expansie gaat onverminderd voort. Intussen is Panathlon International erkend door het IOC en aangesloten bij de GAISF en bij het Internationale Comité voor Fair Play (ICFP). De vereniging wordt geleid door een voorzitter - op dit moment Enrico Prandi - door een presidentieel comité en door een raad van beheer. Clubs en districten vormen de ruggengraat. Het devies luidt *Ludis jungit* wat zoveel betekent als 'het spel verbindt de mensen'.

Maar wat is dan die specifieke opdracht? Ze is in feite dubbel. Ethisch en cultureel. Om een voorbeeld van het laatste te geven. Met een legaat van een van de stichters werd in 1996 de *Fondazione Culturale Domenico Chiesa* opgericht. In samenwerking met de Biënnale van Venetië reikt deze stichting een tweejaarlijkse prijs uit aan artiesten die er op een originele manier in slagen kunst en sport te verenigen. En elk jaar worden kunstscholen uitgenodigd om deel te nemen aan een wedstrijd op Europese schaal.

Het ethische aspect is het belangrijkste. Panathlon International beijvert zich wereldwijd om het begrip en de wederzijdse waardering binnen de sportwereld te bevorderen en de ergste uitwassen - geweld, doping, misbruik van kinderen, commercialisering - te beteugelen. Geen eenvoudige taak, omdat het discours over de waarden wel

'in' is, maar blijkbaar niemand echt aanspreekt als het op daden aankomt.

En daar ligt de opdracht van Panathlon. Mooie woorden omzetten in daden die resultaat hebben op het terrein! Daarmee zijn we terug bij die vergadering in het bovenzaaltje in Gent. Want daar werden door de internationale sportwereld verplichtingen aangegaan die er binnen afzienbare tijd moeten voor zorgen dat kinderen beter beveiligd zijn tegen mogelijk fysiek en psychologisch misbruik.

VOORGESCHIEDENIS

Wat was er gebeurd? Tijdens het tweejaarlijkse congres van Panathlon International in 1995 in Avignon hadden de deelnemers met verbijstering de film bekeken van de Franse hoogleraar Jacques Personne over kinderen die door onverantwoorde personen letterlijk mishandeld werden met levenslange psychische en zelfs fysieke letsels tot gevolg. De resoluties van het congres leidden tot een *Charter voor de Rechten van het Kind in de Sport* dat verspreid werd bij alle clubs van de organisatie.

Er kwam tegenwind. En dat is te begrijpen. Uit goedbedoelde zelfbescherming zijn groepen geneigd hen die netelige problemen aankaarten, het zwijgen op te leggen. Het zijn 'nestbevuilers', ze 'zien spoken' of 'overdrijven'. Benadrukken dat het inderdaad om een randprobleem gaat, om uitzonde-

N NODIG HEEFT

Panathlon

ringen, helpt niet. De angst om de groep te schaden door toe te geven dat er wel degelijk misbruiken bestaan, is alles overheersend. Maar zeg nu zelf, is het verstandig een maatschappelijk probleem onder de mat te vegen omdat het delicaat is? Zeker niet. Het is de beste manier om het onderhuids te laten voortwoekeren tot het openbarst en de hele groep onherroepelijk in diskrediet brengt. Vraag het aan de Amerikaanse katholieke kerk! Die heeft jarenlang het misbruik van kinderen door priesters geminimaliseerd, genegeerd, tot de zaak ontplofte en niet meer onder controle te houden was. Met zware schade tot gevolg.

Daarom nam Panathlon de moeilijke taak op zich dit probleem discreet maar daadkrachtig aan te pakken. Het werk van een ethische commissie van de Vlaamse clubs (Antwerpen, Brussel en Gent) mondde uit in een wetenschappelijk onderbouwde tekst *Kwetsbare kinderen* die op zijn beurt de basis vormde voor een document waarin de internationale sportwereld zou erkennen dat het probleem bestaat en aangepakt moet worden.

En dat is de *Panathlon Declaration on Ethics in Youth Sport*. Ze is intussen formeel aanvaard door tal van internationale, Europese en nationale organisaties. Enkele markante voorbeelden: FIFA (voetbal) en FIG (gymnastiek), ISF (schoolsport), EUPEA (lichamelijke opvoeding) en NAYS (National Alliance for Youth Sports), de grootste vereniging in de US voor jeugdsport met 3.000 afdelingen.

Het zal onderhand duidelijk zijn dat Panathlon International niet meer als een zuivere serviceclub functioneert. Steeds meer stemmen gaan op om de organisatievorm opnieuw te bezien zodat ze haar boodschap met meer kracht en autoriteit kan uitdragen. Een internationale commissie onderzoekt hoe de structuren kunnen aangepast worden om de uitdagingen van de 21ste eeuw aan te gaan.

WAAR STAAT NEDERLAND IN DIT VERHAAL?

Voorlopig nog aan de zijlijn. Waar de expansie in de wereld onverminderd voortgaat - Frankrijk, Rusland, China, de VS - is de beweging nog niet doorgedrongen boven de grote rivieren. En dat voor een land waar waarden als erg belangrijk worden ervaren.

Op dinsdag 7 september 2004 zei minister-president Balkenende tijdens de conferentie over Europese waarden in de Ridderzaal in Den Haag: 'Waarden zijn *possibilities whose realization may make lives good*. Een waarde is dus niet iets wat we bezitten. Geen verworvenheid waarop we ons kunnen laten voorstaan. Een waarde is een opdracht, een motivatie, een aansporing tot actie'.

In de sport is er gelukkig een vereniging die deze opdracht, deze aansporing tot actie ernstig neemt: Panathlon International. Ze heeft al veel landen veroverd. Laat ze ook bloeien in Nederland. Dan zullen de waarden er ook bloeien.

Website:
www.panathlon.net

De auteur is journalist en internationaal ondervoorzitter van Panathlon. ◀◀

SCHOOLSPOORT

IN HET KADER VAN BOS-DRIEHOEK

BREDE OPZET WATERSPORTCLINIC 2005

Na het succes van gemeenschappelijke clinics van de watersportbonden vorig jaar, zal er op vrijdag 10 juni 2005 weer een landelijke watersportclinic plaatsvinden. Centraal staat dit jaar de relatie die de buurt, het onderwijs en de watersportverenigingen in de BOS-driehoek met elkaar hebben. De watersportbonden willen beter in kunnen spelen op de door ons zo gewenste samenwerking in deze BOS-driehoek.

Door: Aernout Dorpmans

De clinic staat daarom dit jaar ook open voor sport- en bewegingsconsulenten van gemeentelijke en provinciale sportorganisaties. Zij zijn vaak degenen die de BOS-aanvraag moeten verzorgen. Vanuit het onderwijs zijn alle docenten bewegingsonderwijs welkom, ongeacht of ze werkzaam zijn in het basis- of het voortgezet onderwijs.

Dit jaar wordt de clinic in juni in de waterrijke omgeving van Lelystad georganiseerd. Bij voldoende deelname zal er na de zomer ook een volgende watersportclinic georganiseerd worden en wel op zaterdag 17 september, waarschijnlijk in Friesland. Nadere informatie daarover zult u via de *Lichamelijke Opvoeding* en www.schoolensport ontvangen.

PROGRAMMA WATERSPORTCLINIC

Voor sport- en bewegingsconsulenten en docenten lichamelijke opvoeding.

Datum: vrijdag 10 juni 2005.

Locatie: Het Bovenwater, Lelystad.

- 09.00 – 09.30 uur ontvangst met koffie en thee
- 09.30 – 09.45 uur inleiding en indeling
- 10.00 – 11.30 uur blok 1 praktijk
- 11.30 – 12.30 uur lunch en toelichting gemeentelijke projecten (Amsterdam en Lelystad)
- 12.30 – 14.00 uur blok 2 praktijk
- 14.00 – 14.30 uur pauze en tussendoortje
- 14.30 – 16.00 uur blok 3 praktijk
- 16.00 uur opruimen, douchen en napraten.

SPETTEREND IN BEWEGING

Tijdens deze clinic wordt u de kans geboden om kennis te maken met verschillende disciplines uit de watersport zoals zeilen, roeien, windsurfen en kanovaren.

Deze clinic is een initiatief van de afdeling schoolsport van de KVLO en de grote watersportbonden: het Koninklijk Nederlands Watersportverbond (KNWV), de Koninklijke Nederlandsche Roeibond (KNRB) en de Nederlandse Kano Bond (NKB).

Na afloop van de vorige watersportclinics waren de aanwezige docenten enthousiast over de gevolgde onderdelen van de clinic. Want, naar de mening van de docenten: 'Kunnen deze watersport-

activiteiten prima voorzien in de behoefte aan verantwoorde keuzemogelijkheden binnen de lessen Sportoriëntatie en -keuze (SOK) in de tweede fase'. Een aantal collega's zag binnen zijn school mogelijkheden in de basisvorming.

Ook voor het basisonderwijs zijn er, mits er wordt 'aangepast naar de omstandigheden en de didactisch aanpak' mogelijkheden om leerlingen enthousiast voor de watersporten te maken. Bovenal ervaren de collega's deze watersportclinic als 'hartstikke leuk om zelf te doen'. Door de dag heen hoor je ook vaak: 'Hoe en waar kan ik zoiets doen met mijn leerlingen?' En om u daar antwoord op te geven stellen de drie watersportbonden graag hun kennis, ervaring en netwerk ter beschikking.

ZELF ERVAREN BLIJFT HET LEUKST

Daarom heeft u nu de unieke mogelijkheid om zelf te beleven wat uw leerlingen ervaren tijdens watersportactiviteiten zoals deze kun-

FOTO: ANITA RIEMERSMA

2005

FOTO: ANITA RIEMERSMA

nen worden aangeboden binnen de lessen SOK. Het Watersportverbond biedt u de mogelijkheid om kennis te maken met zeilen in een zwaardboot (de Laser Pico) of een kielboot (een Centaur) en met het windsurfen; de NKB zal met diverse typen kano's aanwezig zijn en de verschillen duidelijk maken in het gebruik voor en door de leerlingen; de KNRB zal diverse typen roeiboten meeneemen zodat ook daar ervaring mee kan worden opgedaan.

U heeft de mogelijkheid om gedurende de dag drie disciplines te beoefenen in blokken van anderhalf uur. Dit geeft de instructeurs de mogelijkheid om enerzijds wat dieper in te gaan op de leerstof en anderzijds een aantal aspecten te bespreken over wat er nu zoal in het onderwijs mogelijk is.

In de middagpauze kunt u bij de lunch de eerste ervaringen al uitwisselen.

DE AANMELDING EN INLICHTINGEN

Voor deze clinic vragen we een kleine vergoeding voor de te maken kosten. KVLO-leden en studenten ALO betalen € 12,50, alle andere deelnemers € 15,00. Dat is inclusief koffie, thee en lunch. Tot 3 juni 2005 kunt u zich aanmelden bij Christoffel van Hees. Tevens kunt u voor vragen of inlichtingen bij hem terecht. Zie onderstaand adres.

Na uw aanmelding wordt u een definitief programma en een routebeschrijving toegestuurd.

Kunt u niet aan deze clinic deelnemen en heeft u toch vragen of wilt u eens kijken naar de mogelijkheden voor uw leerlingen, neem dan contact op met de watersportbonden.

Nederlandse Kanobond

Postbus 85210,

3508 AE Utrecht

e-mail: info@nkb.nl t.a.v. Maarten van Bergen

tel: 030 656 6527

Watersportverbond

Postbus 85393,

e-mail: christoffel.vanhees@watersportverbond.nl

Tel: 030 656 6583

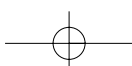
Koninklijke Nederlandsche Roeibond

Bosbaan 6

1182 AG Amstelveen

tel.: 020 646 2740

e-mail: geo.arnold@knrb.nl

COLLEGA'S OVERZEE

OVER BEWEGINGSONDERWIJS EN LEVEN OP ST.MAARTEN

AFSTUDEREN EN WERKEN... MAAR DAN

Dit artikel schrijf ik nu op 10.000m hoogte op de weg terug naar St. Maarten (Nederlandse Antillen) na een kort maar noodzakelijk familiebezoek in Nederland. Het is 'ons' (ook mijn eveneens vorig jaar afgestudeerde vriendin) dus gelukt een baan te vinden. Met een grote dosis geluk maar dat maakt ons nu niet meer uit!

Door: Jasper van Kordelaar

Stel je voor, je studeert af als leraar LO en je wilt gaan werken. Maar je hebt ook al heel lang de wens om nog te gaan reizen. En als laatste punt, je hebt geen geld. 'Werken in het buitenland' zou dus de enige oplossing zijn!

Het grappige was dat we overal gesolliciteerd hadden en geprobeerd om ergens heen te gaan maar bleken overal net even te laat voor te zijn. Toen werden we de 14^e augustus opgebeld door de directie van het Milton Peters College op St. Maarten dat ze onze sollicitatie nog hadden liggen en of we nog interesse hadden. Jazeker hadden wij dat! Goed, of we dan de 16^e konden beginnen... Wij vonden dat we het toch allemaal snel geregeld hadden en vier weken later zaten we in het vliegtuig, op naar de Carribean.

ONZEKERE START

Uiteraard begon ons avontuur, net als andere uitgezonden docenten hier, met een grote dosis onzekerheid. Je laat natuurlijk wel alles achter en je begint compleet overnieuw. Huis zoeken, inrichten, andere cultuur et cetera. Het enge aan het verhaal is dat wij ervoor kozen in

Met het busje naar het veld

FOTO: JASPER VAN KORDELAAR

Nederland alles op te zeggen zodat we geen kosten hadden maar dus ook al onze zekerheden wegnamen. Gelukkig werden we goed begeleid en voorgelicht op de situatie hier door Marlies Janssen van de 'Stichting tot bevordering van het Voortgezet Onderwijs op de Bovenwindse Eilanden' (SVOBE) wat een hoop onzekerheden wegnam. Zij bracht ons van te voren ook in contact met de reeds werkende LO-collega's zodat we al onze vragen kwijt konden over wonen, lesplanning, accommodaties, materiaal et cetera.

HET EILAND

St Maarten is ongeveer 35 km² groot en verdeeld in een Nederlands en Frans gedeelte. Het Frans gedeelte is echt Frans te noemen terwijl het Nederlands gedeelte meer Amerikaans georiënteerd is. Het eiland heeft aan de ene kant een hoog bounty-gehalte maar aan de andere kant heerst er ook zeer veel armoede. St Maarten leeft van toerisme en elke dag landen er massa's (vooral) Amerikaanse toeristen op het eiland met het vliegtuig of per schip die de maagdelijk witte, met wuivende palmbomen omgeven stranden komen aanschouwen.

Aan recreatie is hier voldoende te beleven mits je tenminste van watersport houdt. Wandelen door de soms zelfs woest te noemen natuur word ook veel beoefend maar na één keer een wandelpad te hebben belopen kan ik daar niet zoveel over zeggen. Het viel mij ook op hoe fanatiek de bevolking na werktijd is. En worden volop wedstrijden gezeild, triatlons, weg- of mountainbike races georganiseerd en uiteraard wordt er gedoken. Ik als fietser stond ervan verbaasd dat er een zeer gespecialiseerde fietswinkel aanwezig is. De verenigings-sport is hier ook volop aan de weg aan het timmeren waarbij je vooral de locals aantreft, het deelnameniveau redelijk is te noemen en er is altijd wel een vereniging waar je je bij kan aansluiten.

HET LEVEN

Levensonderhoud is duur. De prijzen in de supermarkten zijn extreem hoog waardoor het dagelijkse leven erg duur wordt. Auto's kosten hier (in vergelijking met de europrijzen in Nederland) niet veel en aan wegenbelasting en verzekering betaal je weer een schijntje. Dit, tezamen met de gewoonte om een weg recht op een berg te leggen waardoor hij wel heel stijl wordt, resulteert in een massa auto's op een klein eiland. Elke ochtend en middag zo rond de spijtstijden staan er files die wij eigenlijk totaal niet verwacht hadden. Op deze momenten ben je met de fiets even snel als met de auto. Om deze reden

DAN ANDERS!

FOTO: JASPER VAN KORDELAAR

Hoog bounty gehalte

hebben wij ook een appartement gezocht direct in de buurt van de school. Nu kunnen we lopend naar ons werk. De huizenhuur is in vergelijking met Nederland ongeveer hetzelfde, al ligt het er natuurlijk aan hoe groot en in welke wijk je wilt wonen. Gasverbruik gebeurt met een gasfles onder je aanrecht en elektriciteit (met veel storingen) en water zijn niet zo duur. Eigenlijk lijkt het wonen hier soms een beetje op kamperen.

DE SCHOOL

SVOBE heeft als schoolbestuur een tweetal scholen onder zich. Het Milton Peters College is een school met vsbo-kl/bl en vsbo-t/kl niveau, havo- en vwo-opleidingen (waar ik werkzaam ben) en de Sundial school (vmbo-kl/bl niveau) waar mijn vriendin een baan heeft. Het geven van lichamelijke opvoeding op het Milton Peters College is relaxed en vermoeiend tegelijk. De sectie LO bestaat uit vier fulltimers, twee parttimers en op het moment lopen er twee lio-stagiairs mee die allemaal (in tegenstelling tot de meeste de basisscholen en andere VO-scholen waar ook Amerikaans opgeleide docenten rondlopen) volgens het Nederlandse systeem afgestudeerd zijn. We beschikken over drie locaties om les te geven. Een atletiekbaan met voetbalveld, een baseballveld en een voor driekwart overdekte sporthal met betonnen (!) vloer.

Ook bestaat er nog de mogelijkheid om naar een openlucht zwembad te gaan of naar een aantal naastgelegen (sport)veldjes als tennis-

banen en basketbalveldjes.

We werken met een schema van negen weken waarin elke klas de drie locaties aandoet. Dat is per klas en zo gepland dat je nooit de hele dag op het veld of omgekeerd in de zaal staat. De twee buitenlocaties worden bereikt met twee busjes die ons wegbrengen en na afloop van het dubbele uur weer ophalen. Door de mogelijkheden per locatie zijn de lesactiviteiten erg op het buitenleven geïntendeerd. In de zaal doen we vooral tik- en balspelen en kleine turnonderdelen met bok, kast, trampoline en lange mat (wij hebben geen ringen, brug, rekstokken e.d.).

HET WERK

Buiten het fantastische buitenleven en de relatief korte werkdagen (7.30 tot 14.10) wat heel relaxed is (persoonlijk sta ik liever buiten les te geven dan in een afgesloten sporthal) zit hier ook weer gelijk de zwaarte van het werk in. Gewapend met een pet, bril en gevulde bidon trotseer je het team der elementen met als aanvoerder de altijd brandende zon. De buitenlocaties beschikken niet over 'normale' omkleedgelegenheden zoals wij dat gewend zijn; wat een inventieve organisatie vraagt voor, tijdens en na je les. Jongens kleden om op de tribune en de dames in een eenvoudige kleedkamer, scheidsrechters-hokje of in de toiletten. Niemand die je hierover hoort overigens, ze vinden het allemaal prima. Op de buitenlocaties zijn ook nog andere scholen bezig. Dat gaat gewoon allemaal samen en door elkaar heen.

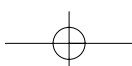

FOTO: JASPER VAN KORDELAAR

De LO-ers van het MPC (Rien Korteknie mist)

Soms sta je wel eens voor een gesloten hek en blijkt er een sportdag te zijn van zo'n andere school, of het hek is dicht om een of andere reden waar wij dan niets vanaf weten. De enige die zich er dan aan ergerde (althans in het begin) was ikzelf. Want de leerlingen en de omgeving vinden eigenlijk alles wel prima.

Het vaardigheidsniveau in brede zin van de leerlingen is hier laag te noemen. Cricket, baseball, basketbal en softbal zijn hier de 'nationale' sporten. Op straat is basketbal verreweg de meest gespeelde sport waarin de leerlingen dan weer uitmuntend vaardig kunnen zijn. Dan worden er nog heel wat andere sporten georganiseerd waaraan heel wat jeugdigen deelnemen. Onder andere capoeira en flagfootball doen het op het moment erg goed. Wat opvalt is dat de meeste deelnemers vooral jongens zijn. Dat is ook terug te vinden binnen de klassen. De jongens steken qua vaardigheid en spelniveau met kop en schouders boven de meisjes uit. Naar mijn idee is de kloof vele malen groter dan in Nederland.

MATERIAAL

Het aanwezige materiaal op het MPC viel mij, als nieuwe docent, alles mee. Wij waren beide vanuit Nederland met het idee gekomen dat er weinig tot niets zou zijn.

Ik heb me door de lang aanwezige collega's wel later vertellen dat na de orkaan Luis uit '95 die het hele eiland hier vol trof er nog twee volleyballen en een touwtrektouw over waren. De collega's die deze orkaan mee hebben gemaakt en daarna de boel weer hebben opge-

start hebben puik werk verricht en er ligt nu een ruim assortiment aan groot en klein materiaal waardoor we een redelijk breed en gevarieerd aanbod kunnen aanbieden aan de leerlingen.

Helaas is nog niet alles helemaal in orde waardoor we met veel fantasie enkele doelstellingen uit de kerndoelen wel halen en enkele door materiaaltekort gewoonweg niet.

LEERERVARINGEN

De vraag die iedereen stelt is natuurlijk wat je nu eigenlijk van zo'n schooljaar aan ervaring hebt meegekregen. De eerste maanden sta je met een westerse blik op school. Dat wil zeggen dat ik veel dingen zag gebeuren die ik afkeurend en lacherig ervoer. Het idee dat in Nederland alles beter geregeld was bekwam mij. Na enige tijd merkte ik dat ik mezelf aanpaste aan de schoolorganisatie en het leven hier en erachter kwam 'dat het ook zo allemaal prima kan..', zonder al die regeltjes.

Ik bemerk ook dat de Antilliaanse cultuur er eentje is waarbij overdreven emoties getoond worden. In het begin ervoer ik dat vanuit de leerling vaak als erg vijandelijk tegenover mij als docent. Later leer je daarmee omgaan en vloeien er vaak hele grappige situaties uit voort. Ook het humorniveau is hier compleet anders. Er heerst een cultuur van jij valt, ik lach. Er is hier niets mooiers dan een medeleerling die valt, daar gaat de hele klas dan ook hartelijk om lachen. Groot verschil met Nederland is dan wel weer dat de 'getroffen' leerling gewoon opstaat en het nogmaals probeert zonder schaamte. Omgaan met dit

FOTO: JASPER VAN KORDELAAR

Funles in laatste week

soort humor vergt een portie ad-hoc reageren. De heersende cultuur is er ook eentje van 'achter de rug om praten'. Wat bij mezelf toch wel tot veel verwarring zorgt. Bedoelen ze nu echt wat ze zeggen?! Om daar doorheen te kijken moet je je opvattingen over communicatie even compleet omzetten.

ORGANISATIE AANPASSEN

Als beginnend docent (dit is tenslotte mijn eerste echte baan) moest ik me in het begin erg verdiepen in het buitenprogramma hier. Een beetje softballen of speerwerpen kunnen we allemaal wel als het materiaal het toe laat. Maar om elke week weer iets nieuws aan te bieden buiten is toch wel een opgave. Organisatie en orde in de klas zijn in elke lesomgeving natuurlijk erg belangrijk en zeker als beginnend docent moet je die goed bewaken. Omdat de buitenlocaties 'open' zijn; leerlingen kunnen gewoon wegllopen als ze dat willen, ze zitten altijd in de buurt van hun tassen, de meisjes staan zich verderop half open om te kleden en ze willen nooit in de zon staan, moest ik mezelf een heel andere manier van organiseren aanleren. Creatief omgaan met de omgeving, waar zet ik de leerlingen neer zodat ze niet in de zon zitten, niet de aandacht afgeleid wordt enzovoort. Tevens is het sociale contact met de leerlingen hier veel belangrijker. De leerlingen moeten je echt gaan zien als iemand 'van het eiland' en niet weer zo'n blanke die even komt vertellen wat wij moeten doen. Ik bemerkte dat ik na de kerstvakantie opeens dat respect verdiend had en dan gaat plotseling alles een stuk makkelijker.

Tijdens mijn verblijf maak(te) ik een *persoonlijk* dag-/weekboek van de belevenissen waarbij soms komisch maar ook met een kritische noot beschreven wordt hoe het leven en lesgeven hier door mij ervaren wordt. Op verzoek is dit toe te zenden.

Handig adres:

Vacatures op de Ned. Antillen: <http://www.diraz.an>

CORRESPONDENTIE: Jasper van Kordelaar

Milton Peters College

mail@jasper.nu

'ZWEMMEN VERDIENT EEN VASTE PLAAT

Het gaat goed met het zwemmen in Nederland. Er worden per jaar 500.000 zwemdiploma's uitgereikt. Meer dan 30 procent van de Nederlanders zwemt minimaal één keer per jaar en ongeveer 18 procent van de regelmatige zwemmers zwemt in verenigingsverband (KNZB, 2005). De Nederlandse waterpolocompetitie is de grootste van de wereld. Tijdens de Olympische Spelen Zomerspelen 2004 in Athene was in Nederland wedstrijdzwemmen het best bekeken Olympische onderdeel. Met het Olympisch zwemsucces werd ons land door verslaggevers en ook politici gebombardeerd tot zwemland, waterland, zwemnatie. Wellicht is zwemmen voor de Nederlander wat skiën voor de Oostenrijker is.

HET LIJKT GOED TE GAAN MET HET ZWEMMEN IN NEDERLAND, MAAR IS DAT WEL ZO?

De Rijksoverheid heeft in 1983 de verantwoordelijkheid met betrekking tot het leren zwemmen bij de ouders en de lokale overheid gelegd. Daar waar schoolzwemmen tot 1983 een vast onderdeel uitmaakte van het lesprogramma op de basisscholen, is dit nu afhankelijk geworden van de financiële mogelijkheden en wisselende onderwijskundige visies van lokale overheden. De consequentie is dat ondanks het feit dat het zwemmen diep geworteld is in de Nederlandse bewegingscultuur, het niet is opgenomen als verplicht onderdeel van de schoolwerkplannen van het basis- en voortgezet onderwijs. Ook in het basisdocument Lichamelijke Opvoeding voor het basisonderwijs en in de eindtermen en kerndoelen van de basisvorming en LO1 en LO2 is het onderdeel zwemmen niet verplicht gesteld.

Dit beleid heeft er onder andere toe geleid dat tegenwoordig minder dan de helft van de leerlingen van 'zwarte' scholen een zwemdiploma-B heeft bij het verlaten van het basisonderwijs. Voor overwegend 'witte'scholen ligt dit percentage rond de 80% (Crum, 1997). De Nationale Raad Zwemdiploma's stelt dat kinderen pas zwemveilig zijn als ze in het bezit zijn van zwemdiploma-B (Mirck, 2001). Het Ministerie van OCW schrijft voor dat in het voortgezet onderwijs o.a. onderstaande twee algemene doelstellingen moeten worden nagestreefd (Ministerie OCW, 2005)

'Het kind (de leerling) moet:

- een bevredigende persoonlijke keuze kunnen maken en realiseren met betrekking tot bewegen (en/of het leiding geven daaraan) in de vrije tijd
- vaardigheden en kennis op het terrein van de lichamelijke opvoeding verwerven met het oog op beslissingen over vervolgopleidingen, de latere beroepsuitoefening en het maatschappelijk functioneren, met inbegrip van vrijetijdsbesteding.'

In het licht van bovenstaande doelen is het verbazingwekkend dat zwemmen een marginale positie inneemt in de kerndoelen van de lichamelijke opvoeding van het voortgezet onderwijs. Zwemmen is immers voor kinderen niet alleen van belang i.v.m. zwemveiligheid, het neemt een prominente positie in binnen de Nederlandse bewegingscultuur. Op het moment dat kinderen niet voldoende vaardig zijn in het zwemmen worden ze beperkt in hun bewegingsactiviteiten. Ze kunnen dan bijvoorbeeld niet: zwemmen in de zee, waterpolo spelen, wedstrijdzwemmen, schoonspringen, zeilen, surfen, snorkelen, duiken, varen met de boot of kanoën.

Wat betreft het belang in het kader van vervolgopleidingen en beroepsuitoefening: voor veel beroepen zoals bijvoorbeeld brandweerman, politieagent, docent lichamelijke opvoeding en militair, is het kunnen zwemmen een voorwaarde. Bovendien is zwemmen een lifetime-sportactiviteit bij uitstek.

PLAATS IN HET ONDERWIJS'

Indien de overheid werkelijk wil dat de lichamelijke opvoeding bovengenoemde algemene doelstellingen realiseert, moet aan alle leerlingen van het voortgezet onderwijs zwemmen aangeboden worden. Dat een aanzienlijk deel van de Nederlandse kinderen het zwemveiligcertificaat aan het einde van de basisschool niet haalt, toont immers aan dat ouders en gemeenten niet altijd in staat of bereid zijn om de verantwoordelijkheid op het gebied van zwemvaardigheid te dragen voor de kinderen. De rijksoverheid zou daarom de verantwoordelijkheid weer naar zich toe moeten trekken en het schoolzwemmen opnieuw in moeten voeren zoals dat het geval was in het verleden. Zolang dat echter niet gebeurt, zou de lichamelijke opvoeding vanuit het veiligheidsmotief en het ontwikkelingsmotief de verantwoordelijkheid moeten nemen. De vakleerkracht lichamelijke opvoeding in het basisonderwijs zou dit kunnen doen door de zwemlessen niet alleen te laten verzorgen door zwembadmedewerkers maar zelf actief te zijn tijdens de schoolzwemlessen. Samen met de 'badmeester' kan de vakleerkracht lichamelijke opvoeding zorgen voor kwalitatief goede

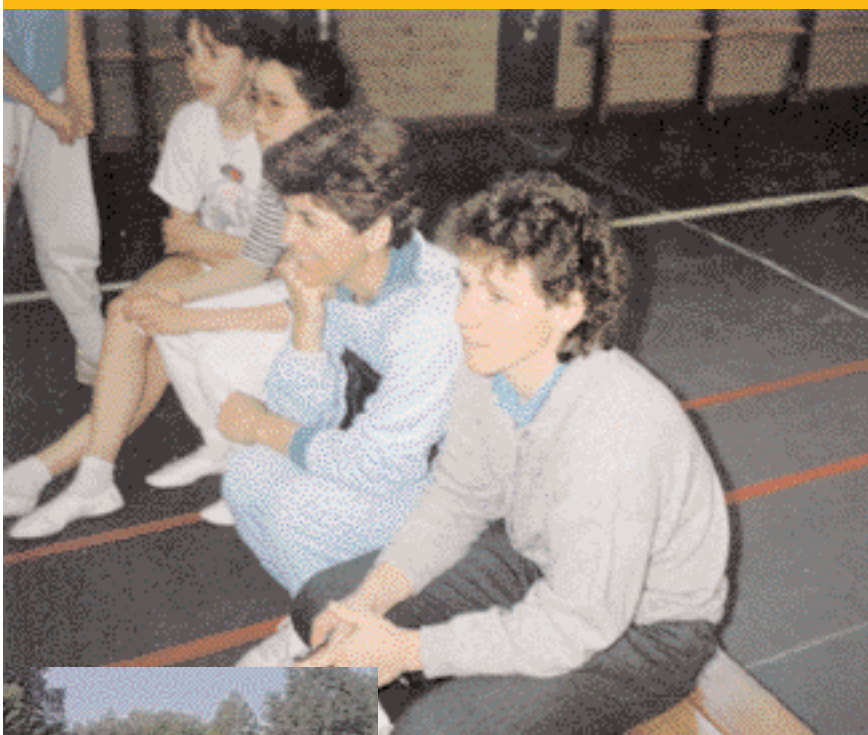
zwemlessen. In het voortgezet onderwijs zou de vakleerkracht kunnen/moeten toetsen of alle leerlingen over voldoende zwemvaardigheid beschikken. Om bij onvoldoende zwemvaardigheid zwemlessen te verzorgen voor de leerlingen met een zwemachterstand. In plaats van een 'droge gymles' wordt dan een 'natte gymles' gegeven.

Roald van der Vliet

AAN DE BAK IN HET VAK

INTERVIEW MET JANNIJ LANDHEER-BOERS

Even voortellen. Wie is Jannij Landheer? Een vrouw van 48 jaar, getrouwd, moeder van twee kinderen, dochter van 14 en een zoon van 11 jaar. Woont in Zaandam. Opleiding aan de Calo in Arnhem (1974-1978). Werkt op het Zaanlands Lyceum in Zaandam. Een school voor havo, vwo en gymnasium met 950 leerlingen. Geeft zestien lesuren bewegingsonderwijs en is coördinator van de brugklassen.

Jannij toen

Jannij nu

WAT MAAKT JOUW WERK LEUK?

Het werken met jeugd van wisselende leeftijden is altijd weer verrassend. Leef-tijdsverschil van 12 tot 19 jaar is leuk. Er gebeurt heel veel in deze jaren. De ontwikkeling die leerlingen doormaken is boeiend.

De diversiteit van het vak is heel aantrek-

kelijk. Het Zaanlands heeft een schitterende buitenaccommodatie. Het is geweldig om behalve binnen ook bijna een half jaar buiten les te geven.

Ons vak heeft de aantrekkelijkheid dat je snel merkt hoe leerlingen in hun vel zitten. Je kunt hier dan in persoonlijk contact aandacht aan geven.

WAAR STOOE JE JE AAN IN JOUW WERK?

Jeetje, dat heb ik niet veel. Jannij moet even nadenken. Na nog langer denken vertelt Jannij dat ze dit jaar bijna voor het eerst een klas heeft waarbij het lang duerde eer er echt vooruitgang in zat. De klas bleef geregeld druk en de reden ligt voor 99.9% bij jezelf als lesgever. Jannij moet het van sfeer hebben en meestal lukt dat

ook. Ze heeft moeite met echt consequent zijn.

Maar echt storen. Nee. Leerlingen worden wat assertiever. Soms is dat leuk, soms ook minder leuk.

HOE ZOU JE GRAAG WILLEN DAT LEERLINGEN AAN JE TERUGDENKEN ALS ZE DE SCHOOL VERLATEN HEBBEN?

Als een hele enthousiaste gymnastieklerares, met veel liefde voor haar vak en voor mensen. Die persoonlijke aandacht had voor haar leerlingen. Die het o zo leuk vond om les te geven. Dat merkte je als leerling.

WAT ZIJN JE SUCCESSEN; LESONDERDELEN DIE HET ALTIJD 'DOEN'

Ja; oh; ze lacht. Dingen waarbij je bij voorbaat weet dat kinderen dat leuk vinden.

Trapeze zwaaien vinden klassen altijd leuk. Er is snel succes. Zowel het zwaaien als de hoogte van de zwaai spreekt tot de beleving. Allerlei inleidingen en afsluitingen. Bijvoorbeeld 'mars en halt', nummer lopen bij brugklassen en een inleiding op kleuren. Allerlei spelletjes voor drie á vier minuten, waarbij je een show opvoert.

HOE ZIET EEN LES BEWEGINGSONDERWIJS IN 2020 ER UIT?

Een hele goede vraag. Een hele moeilijke vraag. Veel dingen in de maatschappij ontwikkelen zich erg snel. Dat vind ik moeilijk om te zeggen. Ik ben niet zo'n perspectief en visiemens. Ik weet het niet. Wat hoop ik? Uren houden voor ons vak. Voor mij is 2020 te ver weg om een voor-spelling te doen. ◀◀

ACTIE NIEUW bij SIDIJK

Heeft u iets te vieren...?
Afblijven, Sportdag of Stofjeest

Wij hebben voor u de materialen SUPERCODE ... Click & Go!

Huur nu onze AIRFUN ANHANGER met VIER artikelen voor slechts € 250 CLICK & GO

Springkussen of Klimwand
Tumblingbaan of Airvlak
Glijplakker of Creaqbus
Babslee of Doerschiefwand
Bel voor info: 0348-444879
of bel SIDIJK: 0566-625700

TRENOMAT SCHEIDINGSWANDE

**De nieuwste generatie zaalscheidingen
Trenomat Acoustic**

- Geluidreductie en geluidsabsorptie in alle zaal delen door nieuwe akoestisch wandmateriaal
- Ook voor renovatie en verbeteren van de akoestiek in bestaande accommodaties

De Graaf en van Stijn B.V.
Postbus 33
2420 AA Nieuwkoop
Tel: (0172) 57 67 30
Fax: (0172) 57 24 78
www.trenomat.nl
info@trenomat.nl

Brezo Kampen

levert / bedrukt / borduurt

**sportkleding
sweaters / t-shirts
met uw schoollogo**

Haatlanderdijk 22, 8263 AR Kampen
Tel. 038 - 333 15 35 / Fax 038 - 333 10 91
E-mail: brezo@hetnet.nl / Website: www.brezo.nl

Duke Travel
www.duketraavel.nl

Tel: 0227-549450
Fax: 0227-549405
E-mail: info@duketraavel.nl
Adres: Kuiten 1, 1678 NM

STEDENREIZEN	SPORT / ACTIEF	WINTERSPORT
		

Wintersporten met school?

- > Verzorgde reizen naar alle wintersportlanden
- > Van eenvoudig tot luxe
- > Wintersport als werkweek!
- > Het gehele jaar door
- > Vanaf 15 tot 300 personen
- > Vrijplaatsen voor de begeleiders
- > Aandacht voor al uw wensen
- > Ook voor stedenreizen!
- > 25 jaar ervaring!

Bel vandaag nog: 0341-460812
Internet: www.g2-reizen.nl

G2 REIZEN De Groepsreizen Specialist

Groepsreizen voor scholen en bedrijven

Maatwerk

www.grevink.nl

in wintersport

Grevink
realisators
Lid SGR

Voor een offerte of brochure bel:
Tel: 0341-460180
fax: 0341-431888
e-mail: info@grevink.nl

LAATSTE PAGINA

DOOR BAUKJE ZANDSTRA

Acties nu

Op 15 april heeft het hoofdbestuur de KVLO-leden uit het voortgezet onderwijs persoonlijk per brief op de hoogte gebracht van de consequenties van de voorgenomen wetwijziging in het voortgezet onderwijs en de acties die op allerlei fronten worden ondernomen teneinde het urenvoorschrift te handhaven. Daarbij wordt nadrukkelijk een beroep gedaan op de leden om zelf een bijdrage te leveren. Op www.kvlo.nl onder 'ACTIES NU' kunt u deze brief lezen. Tevens vindt u hier andere relevante informatie. Via deze site wordt u op de hoogte gehouden van alle acties en ontwikkelingen. U kunt via email reageren. De kans wordt momenteel klein geacht dat het wetsvoorstel nog voor de zomer door de Kamer geagendeerd zal worden. De behandeling van uitwerkingsnotitie examens voortgezet onderwijs is juist naar voren geschoven en staat op 27 april geagendeerd in de vaste Kamercommissie voor onderwijs.

Petitie urenbescherming LO

'Geen onderwijs zonder bewegingsonderwijs.' Zo luidt de kop van de petitie die de KVLO aan de Tweede Kamer zal aanbieden en waarvoor al zeer veel steunbetuigingen van gerenommeerde instanties en personen zijn binnengekomen. De tekst van de petitie en de mogelijkheid om deze te ondertekenen vindt u eveneens op onze website.

Tweede Fase Adviespunt

De publicatie 'Op weg naar 2007', Beslispunten voor de herinrichting van de tweede fase per 1 augustus 2007 die onlangs naar alle scholen is verstuurd, loopt vooruit op het wetgevingstraject. Op blz. 13 staat dat voorschriften met betrekking tot het aantal klokuren onderwijs in de lichamelijke opvoeding komen te verval-

len. Op blz. 15: 'Daardoor zal de school moeten beslissen op welke wijze zij het LO1 onderwijs wil organiseren en of een omrekening voor het vak lichamelijke opvoeding gebruikt gaat worden en zo ja welke.' Mochten scholen hier op vooruitlopen door nu al lessen te schrappen dan verzoeken wij u dit te melden via onze website en wordt dit opgenomen in het zwartboek. Voorts wordt in deze brochure LO2 genoemd als te kiezen vak in het profielkeuzedeel NG. Ook dit is niet vastgesteld.

In de eerste plaats meer bewegen

In een persbericht van SIRE staat dat ouders meer bewegen het meest belangrijk vinden in de aanpak van overgewicht bij kinderen. Het zal u dan ook niet verbazen dat ook ouderverenigingen achter de handhaving van een verplichte lessentabel voor lichamelijke opvoeding staan. Ook in Frankrijk stond de 'Education physique et sportive' onder vuur. Dankzij 500.000 handtekeningen van ouders is de positie gehandhaafd.

CAO overleg

De bonden hebben het CAO overleg met de HBO-raad gestaakt. Een belangrijk geschilpunt is de tijd voor deskundigheidsbevordering, die de raad wil terugbrengen van 167 naar 59 uur. Tevens zijn de salarisontwikkelingen te laag. De COA-PO is voor een jaar verlengd. De CAO-VO 2005-2006 is gereed en staat als voorpublicatie op onze website.

Klachten ongewenst gedrag

Het PPSI/APS (Project Preventie Seksuele Intimidatie) heeft na vijf jaar een nieuw vouwblad 'Klachtbehandeling langs de koninklijke weg' uitgegeven. Hierin staan nieuwe ontwikkelingen en ervaringen uit de schoolpraktijk voor de behandeling

van ongewenst gedrag. Zie ppsi@aps.nl

Op het meldpunt vertrouwensinspecteur onderwijsinspectie kan men dagelijks terecht op telefoonnummer 0900 111 311 met klachten over seksueel misbruik, geweld en pesterijen en sinds kort ook met klachten over discriminatie, fundamentalisme en extremisme.

EHBO cursus

Bij voldoende aanmelding kan er nog een derde EHBO cursus gestart worden in Zeist. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. Zie www.kvlo.nl

Contributievaststelling

Indien u voor een lagere schaal dan schaal 1 in aanmerking komt, verzoek ik u het contributiefomulier (ontvangen met LO 1) volledig in te vullen en te retourneren. Bij het vaststellen van de definitieve contributie in april kunnen we de door u vermelde gegevens nog verwerken. Voor meer informatie: zie LO 1. Voor een nieuw formulier: mail naar fin@kvlo.nl of bel 030 693 7676. Indien u gebruik wilt gaan maken van de mogelijkheid van automatische incasso sturen we u een machtigingskaart toe.

Extra overheidsgeld onderwijs?

Het extra geld dat dit kabinet bij aanvang had uitgetrokken voor onderwijs dekte niet eens de loon en prijsstijgingen. Per saldo ging het onderwijs er zelfs op achteruit bleek uit onderzoek van het sectorbestuur onderwijsmarkt (SBO). Zie: www.sboinfo.nl. Met het 'paasakkoord' wordt structureel 250 miljoen uitgetrokken vanwege de toename van leerlingen. Wat extra wordt toegevoegd is eenmalig een half miljard, die in elk geval ten goede komt aan het vmbo- onderwijs.

IS DAT KIND
OVER BEWEGELIJK?
DRUK EN ONHANDIG?
'ACHTER' MET SCHRUVEN?

DE OORZAAK KAN EEN
BEWEGINGSACHTERSTAND ZIJN.

Het CENTRUM VOOR M.R.T. in 's Hertogenbosch start in het schooljaar 2005/2006 een oriëntatiecursus en een opleiding:

MOTORISCHE REMEDIAL TEACHING

Beide cursussen zijn bestemd voor eenieder, die beroepsmatig belangstelling heeft voor Motorische Remedial Teaching. De oriëntatiecursus laat mensen kennis maken met deze problematiek bij kinderen en de opleiding is bedoeld voor diegenen, die MRT'er willen worden of MRT in hun beroep willen integreren.

De Oriëntatiecursus start in september op donderdagavond.
De cursus is op 10 avonden
De kosten bedragen € 300,-

De Opleiding start in januari 2006 en duurt tot juli 2007.
De opleiding vindt plaats op donderdag; dertig avonden en 6 zaterdagen. De kosten bedragen € 1.550,-

Als u ons belt of mailt krijgt u een inschrijfbildje toegezonden.

CENTRUM VOOR MRT
Jeanne Smits
Cursuslocatie: BS, De Wegwijzer Drunen
Kantoor: v. Doorenstraat 18 5038 VK Tilburg
Telefoon 013 - 5368043
e-mail jeanne_smits@hotmail.com

ZWERFSPORT OUTDOOR

LET OP: Voor al uw sportieve werkweken

**Nederl.
Kittabo**

Back to nature

Ervaar de sfeer van de natuur vanaf onze tentenkamp in de Franse Ardennen en Duitse Eifel.

**Belg.
Ardennen**

Eenige outdoor activiteiten als abseilen, kano-vaaren, Motocross, toekalen, bivak en volop kampvuur bouwen: perfecte samenwerkingsvormen!

**Duitsl.
Eifel**

**Frankr.
Ardennen**

Luxe survival, 2de fase en cultuur

Het grootste aanbod van groepsuizen en bungalowparties bieden wij in Belgische Ardennen. Locaties in het Ourthe- en Amblèveval. Tal van mogelijkheden voor culturele excursies.

Alpen

**Italië
Dolomieten
Gardina**

Outdoor Xtreme

De outdoor activiteiten in pureste zin van het woord beleven de leerlingen in Italiaanse Dolomieten en Franse Alpen: canyoning, rafting, via ferrata, hydrospeed, tubing en kayak.

Groepsuizen - Domes - Overnachten - Motorcross - Bivak - Overnachten

www.zwerfspor.nl - info@zwerfspor.nl - Tel. 033-4525170 Fax: 033-4525181

I.v.m. nieuwbouw (andere montage) is onze cave-klimwand te koop 9 m breed x 5,5 hoog, 24 klimroutes, incl. 2x overhang; grepen en touwtrails. In prima staat. Vraagprijs: € 2500,-. Wel: zelf demonteren! Oplevering vanaf heden. Een kans je gymzaal voor een laag bedrag te verkrijgen!

KLIMWAND TE KOOP

Plaats: Rotterdam-zuid. Email: gr@warburg.nl

Vertigo Climbing Structures & Equipment bv

Industrieweg 55 • 3044 AS Rotterdam
t 010-4662199 • f 010-2651061
info@vertigo-klimwanden.nl • www.vertigo-klimwanden.nl

Groepshuizen Ardennen

www.GROEPSHUIZEN.be TEL. BELGIË 0032-3-2252183

In de Ardennen beheeren wij ok. 20 grote vakantiehuizen. U als klant kan kiezen uit 20 groepsuizen (minimaal 20 bedden) en de groepsuizen (tot 100 bedden) zijn voor groepen van maximaal 25 personen. Ideaal voor activiteiten met uw klas! I. eenvoudige inrichting voor verblijf op basis van zelfvoorzorging met een goed uitgerust keukin, taf. karitat. 65 tot 80 persoonskeukens met in plastic verpakte maaltijden. Uitsj. bedroeft € 13 p.p. per nacht.

Voor de groepen die in onze groepsuizen verblijven, kunnen wij ook de buitensport-activiteiten laten verzorgen. Uitvoering tegen zeer scherpe prijzen!

Wij informeren vooral op Uw school het team van leerkrachten en zelfs ouders en leerlingen.

Hans Poethuis www.LABSCIC.nl TEL. 038-5370324

www.klimwanden.nl

Waar zet je een ... sportcarrière voort?.....

Fontys Hogescholen is een van de grootste onderwijsinstellingen van Nederland en heeft met name vestigingen in het zuiden van het land. Fontys streeft ernaar een learning community te zijn waarin studenten en medewerkers kunnen groeien in kennis, vaardigheden, ervaring en wijsheid.

Docenten en onderwijsassistenten

Fontys Sporthogeschool zoekt per 1 augustus 2005 medewerkers voor de opleiding tot leraar lichamelijke opvoeding in Tilburg én voor de opleiding sport- en bewegingseducatie in Sittard.

Specifiek zoeken we docenten die, in deeltijd, onderwijs willen verzorgen in atletiek, bewegen en muziek, teamspelen, turnen, zwemmen, zelfverdediging, bewegingsagogische wetenschappen, natuursporten, speciaal bewegingsonderwijs, sportieve recreatie en sportstimulering én bedrijfswetenschappen.

Daarnaast zijn we op zoek naar collega-docenten LO uit het werkveld die, op detacheringbasis in deeltijd, opgeleid willen worden als assessor en de werkplekbegeleiding op scholen en de studieloopbaan begeleiding van de studenten willen verzorgen.

Tevens zoeken we pas afgestudeerden aan de ALO die als onderwijsassistenten gedurende 1à 2 dagen in de week bij ons aan de slag willen.

Als laatste zoeken we invulling voor de vacature docent sociaal-psycholoog/ontwikkelingspsycholoog.

We verwachten in iedergeval van de docenten dat ze eerstegraads bevoegd zijn en bij voorkeur universitair opgeleid. Belangrijk is ook de bereidheid om te participeren in een netwerk, aan toepassingsgericht onderzoek deel te willen nemen én hierover te publiceren of workshops en lezingen te verzorgen.

De functieomvang evenals de contracttermijn varieert per functie.

Kijk op www.fontys.nl/vacatures voor uitgebreide informatie én sollicitatie.

Heeft u naar aanleiding van de informatie op onze website nog inhoudelijke vragen? Neem dan contact op met de heer Ronald Hillege, lokatiemanager Sittard, telefoon 0877 873 737, de heer Fred Geerdink, lokatiemanager Tilburg, telefoon 0877 874 709 of de heer Kees van Tilburg, directeur, 0877 874 703.

... Fontys antwoordt.....

the learning community